

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 3.

15. marca 1859.

VIII. tečaj.

VALENTIN,

po božji milosti Kerški knezoškof, bogoslovja doktor, želi vsem vernim svoje škofije sréčo in blagor božji in jim piše za sv. postni čas.

Kdor nam naznanuje kako veselo novico, tega radi in veseli sprejmemo; prestrašimo se in po strani pogledujemo človeka, ki nam napoveduje kaj britkega in žalostnega. Pervo pastirsko besedo mojo ste ljubeznivo sprejeli; saj nam je kazala tisti pot, ki nas vse pelje v pravo, nebeško domacijo našo. Ali pa dro smem upati, da bote mojo drugo pastirsko besedo tudi radi in veseli sprejeli? Ona vam kliče, kakor je klical nekdanji prerok Joel (2, 12—13.): „Spreobrnite se k meni iz vsega svojega serca, postite se, jokajte in žalujte. In pretergajte svoje serca, ne pa svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu svojemu Bogu, ker je dobrotljiv, in milostljiv, poterpežljiv in velikega usmiljenja.“ Radi slišimo govoriti, kako da je Bog prizanesljiv in usmiljen, pa grenko nam je slišati: Spreobrnite se iz celega serca, postite se, jokajte in žalujte! Kaj — nam na ušesa šepeta samosvoja ljubezen — kaj, ali sem mar tako maloprida, da mi je treba spreobrniti se? Kaj, poprašujê dalej naše posvetnega veseljevanja žejno serce — kaj mi je treba jokati in žalovati? naše življenje nam samo ponuja obilno britkost, in naša zemlja je vsem le solzna dolina; — zakaj bi ne uživljaj veselih dni, katerih je le tako malo, in bi jokal in žaloval zavoljo neke reči, ktera me je dozdej le malo skerbela? In čemu — govori zdajni svet, ki se je odvadil zataje-

vati se — čemu bi se postil? kaj mi kej pomaga, te ali une jedi zderžati se? kdo mi je v stanu, dolžnost natvesti, da jedi svoje tako uravnam, kakor je duhovnikom volja. Glejte, ravno zoper take togotne in prederzne marnje moram svoj glas vzdigniti; zakaj bliža se čas, ko mi sveta cerkev še bolj ostro kakor druge male zaukazuje: Kliči in ne henjaj klicati, kakor trobenta vzdigni svoj glas“ (Iz. 58, 1.), bliža se sveti postni čas, ki nas ostro opominja, pokoro delati, grehe zgrevati in zatajevati se. Alj bo Vam, preljubi moji! taka beseda po volji? in alj bote ljubeznivo sprejeli tistega, ki vam oznanuje: Sveta katoljska cerkev, Vaša mati, me pošlje in Vas po meni opominja postne postave. Pa serčno se poprimem svojega dela; kajti dobro vem, da resničnim in sv. besedam ušes in serc svojih zapirali ne bote; pa tudi že vem, da se bote tudi v svojem življenju lepo ravnali po tem, kar za prav in dobro spoznate. Zatoraj ravnega serca resnično in tiho premišljujmo, kaj je in zakaj je postna postava.

Kakor se že otročiči v šoli učijo, se glasi ta cerkovna postava takole: „Posti se zapovedane postne dni; zderži se tudi o petkih in sabotah mesenih jedi.“ Dvoje se tukaj zapoveduje: postiti se, kaj pritergati si v živežu nektere dni celega leta, in zderžati se mesenih jedi nektere dni vsakega tedna. Oboje je človeku, kterege mesene želje mikajo in ženejo, zoperno in težavno; zatoraj se človek postni postavi, ki njegovo poželjnejše berzda, rad zoperstavlja alj pa zvijačno umikuje, ako ne gospoduje um in pamet nad telesnimi počutki, duh nad mesom. Alj bota pa um in pamet nad telesnimi počutki gospodovala, ako človek ne sprevidi, kako modra da je ta postava? Alj ne bo človeška duša le prehitro pripravljena služiti mesenim željam, ako ne spozna, čemu da je treba, njenega tovarša, človeško truplo, na uzdi imeti, berzdati ga in krotiti. Pa naš nasprotnik od nekedaj, peklenški sovražnik, ki nas skuša, je zvit in prebrisan; ravno za to slepari našega duha, da si naše telo pridobi, on podšunta naše meso, da se povzdiguje in spunta zoper duha. Kratkovidni človek pa ne spregleda, kako zvito ga peklenšek slepari, in misli Bog ve, kako modro in možko dela, ako postno postavo svete cerkve togotno zaničuje.

Da nas zviti sovražnik naš motil in sleparil ne bo, poglejmo vendar duh postne postave svete cerkve, in premišljajmo malo bolj na tanjko, zakaj da kej je sv. cerkev dala postno postavo. Alj mar sv. cerkev nikar rada ne vidi, da se njeni otroci najedó, kolikor potrebujejo? Alj mar uči, da so jedi — leti žlahni dari božji — nektore dni škodljive, nektore pa zdrave? Alj mar terdi, da je že dosti le postiti se, naj dela to človek rad ali nerad, naj živi in počenja človek zraven še tako hudobno in nepošteno? Ne zabimo, preljubi! katoljska cerkev je cerkev tistega učnika, kateri je hinavske farizeje pri vsaki priložnosti terdo prijel zavoljo tega, da se niso prav postili, — tistega gospoda in učnika, kateri je očitno rekel: „Kar gre v usta, ne ognusi človeka, ampak kar gre iz ust . . . zakaj iz serca izhajajo hude misli, uboji, prešestva, kurbarije, tatvine, krive pričebe, preklinjevanje, to je, kar ognusi človeka“, Mat. 15, 11. 15. 19. Ne zabimo, preljubi! to je tista cerkev, ktere naj slavnejši učniki jasno in glasno učijo, da še ni zadosti, voljo božjo le po zunajnem spolnovati, in da naš post še le tedaj kaj velja in svojo ceno ima, ako se tudi znotraj v sercu spokorimo in spreobrnemo. Cela rajda je teh svetih učnikov, pa poslušajmo le samo enega. Sv. papež Leo Veliki v svojem šertem govoru o svetem postnem času pravi takole: „Nastopili so spet presveti dni, ktere je katoljska cerkev postavila iz tega svetega namena, očistiti našo dušo in naše telo. Prizadevajmo si, da te apostoljske postave spolnujemo! To se pa zgodilo bo, ako otrebimo dušo in telo vsega madeža. Človek ima dušo in telo, ki se vedno med seboj vojskujeta; duh, ktereга Bog sam vlada, bi imel gospodovati nad telesom, to se duhu po njegovi vrednosti in visokosti spodobi. Naj toraj duh nad telesom gospoduje; tako ne bomo nikogar ne pohujševali, in tudi nasprotniki naši ne bojo ničesar imeli nam očitovati. Zakaj po pravici nas bojo neverniki zmerjali in mi bomo krivi, da bojo hudobni jeziki našo vero obrekovali, ako se terdo postimo, zraven pa tako pošteno in pobožno ne živimo, kakor se spodobi tistim, kterih dolžnost je popolnoma zatajevati se. Ne pri jedi samo si kaj pritergovati, se pravi postiti se; in zastonj se postiš in svoje telo tareš, ako svojega duha greha ne varuješ.“ —

Duh postne postave ni toraj te, da si pri jedi kaj priterguješ, ali se od te ali une jedi zderžuješ, ampak duh postave je te, da se vojskuješ s tisto poželjivostjo, ktera zavoljo izvirnega greha v vsakem človeku tli in živi. Ta mesena poželjivost sama na sebi scer še ni greh, pa prerada človeka vabi in zapelje v greh; to je tista poželjivost, ktere moč in oblast veliki apostol Pavl tako popisuje: „Imam dopadenje nad božjo postavo po notranjem človeku; čutim pa drugo postavo v svojih udih, ktera bojuje zoper postavo mojega duha, ktera me deva v sužnost pod postavo greha, ktera je v mojih udih.“ Rom. 7, 22. 23.

Duh te postave je te, da se vadimo sami sebe zmagovati in zatajevati, da tako neumerjoči duh, ki je veliko žlahtnejši, v nas zaukazuje in gospoduje, ne pa grešna poželjivost. Mi pa vsi vemo, kako močna jed meseno poželjivost zbuja in šunta, kako človeka merzi vsako duševno delo, kader je želodec napolnil, kakor se mu je bilo spoljubilo, mi vsi vemo, kako posebno nektere jedila naše telo zdražijo, da se mesena poželjivost prevzetno povzdiguje. Zatoraj nam je naša skerbna mati odkazala sveti post, da bi ložej sami sebe zmagovali in zatajevali. Ona pa dobro ve in zna, kako človeku hudo dene in kako težko ga to stane, da bi se svoje voljno postil in tega pripomočka se poslužil. V te namen je dala postavo in vsem vernim otročicem dolžnost naložila, postiti se. Pa ravno ta skerbljiva mati ne derži se termasto le pismenke (čerke) postne postave; ona to svojo postavo prenareja, kakor razni časi to naneso, in kakor posamezni ljudje tega potrebujejo. Ljudje so postali nekako bolj slabotni in mehkužni, zatoraj je sveta cerkev od svoje poprejšne ojstrosti sploh nekaj popustila; ona svetega posta tako ojstro ne tirja, kedar dragota ne pripušča med jedmi veliko zbirati, kedar boleznj hudo razsajajo; tudi je milostna tem, ki so rahlega telesa in močnih jedi potrebujejo; rada tudi spregleda ubogim in takim, ki se živijo od mize ptujih ljudi; ona daje škofom, in, ako je posebna sila, po njih tudi duhovnikom in spovednikom oblast, od postne postave nekaj popustiti, in, ako se je kaj takega dovolilo, le to hoče, da se namesti posta kako drugo bogoljubno delo opravi. Zdaj pa vsakega, ki je dobre pameti

in volje, lahko poprašujem, alj se naša sveta katolijska cerkev derži pismenke ali duha postne postave? Alj nam mar oponaša, da se jedi poslužimo, alj pa le hoče nevarnost odpraviti, ktera nam po jedi protí? Alj smemo tožiti, da je preojstra, alj nismo timveč prisiljeni objokovati, da so ljudje tako slabi; lahko bi to postavo spolnovali, pa le rajši mermrajo, da je ojstra, alj pa jo prederzno in nemarno zaničujejo; tako pa ne delajo pridni, pokorni otroci!

Pa ti zaničevavci bahajo se, da le za pismenko postave ne marajo, duha njenega pa se zvesto deržijo, da si veliko pritergujejo, česar drugi obilno uživljajo. Resnica je, da je marsikdo v stanu, se ojstro in čudno zatajevati in premagovati. Le škoda, da se to godi zavoljo malovrednih in ničemurnih reči! Kako ojstro, kako dolgo se marsikdo posti, kedar po gojzdu in gori ljubo živino goni in lovi. Le enkrat v letu bi katolijska cerkev se podstopila kaj takega zaukazati, gorje jej! mermranja in zmirjanja bi ne bilo ne konca ne kraja. Kako dolgo se marsikdo posti in kako vse od kraja je, kedar mu kak višji predpostavljen gospod kej takega ukaže? kako čudno in bi rekel neusmiljeno in smešno marsikdo svoj život oblači in prepasuje, ga tare in pritiskuje, kedar prevzetnost ali zdajni svet kej takega veleva. Bog prenesi, ko bi jim sveta cerkev kaj takega zaukazati hotla! Besed bi jim zmajnkovalo, se nad cerkvijo dosti znositi in jo prav debelo zmirjati. Prav same od sebe mi pridejo tukaj na misel besede velikega aposteljna Pavla, ki pravi: „Vsak, kateri se na premaganje skuša, se vsega zderžuje; in oni (to delajo), da strohljivo krono prejemejo, mi pa (da si zadobimo) nestrohljivo. Jaz tedaj tako tečem, ne kakor nepremišljeno, se tako bojujem, ne kakor bi po vetru mahal, ampak tarem svoje telo in ga v sužnost devam, da, ko druge učim, sam ne bom zaveržen“, I. Kor. 9, 25—27. Ja pač res, za strohljivo krono si svet naklada težko butaro, — si kej pritergati, zatajevati se za nestrohljive krone delj, tega pa noče, to butaro od sebe mečlje!

Alj je pa dro res, da nas čaka krona nestrohljiva, ako bi postno postavo zvesto spolnovali? Že sem rekel, da je jedro

te postave tole: Ves post nima nobene vrednosti, ako se zraven hudo poželjenje in nagnenje ne kroti, ako se meso ne tare zavoljo tega, da je rajši in bolj duhu pokorno, ali pa, ako hudo poželjenje in nagnenje krotimo in premagujemo, pa ne, da bi Bogu, ampak da bi ljudem dopadali. Kdo pa zamore in se prederzne tako soditi od človeka, ki se zatajuje in posti po duhu cerkovne postave? Glej, ako se postiš, si pokoren. Komu? Namestnici Jezusa Kristusa. Zakaj? Zavoljo tega, ktereга ti visoko spoštuješ, kteri je pa tudi svojej cerkvi oblast dal, zavezovati in odreševati. Ti si nekaj pritergaš, česar k svojemu življenju neobhodno ne potrebuješ; tudi tvojemu zdravju škodovalo ne bo, ako se postiš. Glej, cerkev noče od tebe, kar bi ti bilo škodljivo ali nemogoče; ona hoče od tebe le toliko, ja še clo toliko ne, kolikor svet od tebe tirja. Si pri jedi malo pritergaš, se ne naješ do sitega, ali pa se poslužiš enkrat v tednu neke jedi, ktera ti malo manj diši, in kaj si s tem pridobiš? Nezmerni dobiček je te, da se vadiš sam sebe premagovati in si pridobiš dopadenje svojega Gospoda in Boga. Tukaj se pa spomnim neke misli, ki je daleč in široko razširjena in tudi marsiktereга omoti, da za postno zapoved malo mara. Ta nevarna misel pa je tale: Ljudje nočejo verjeti, da je človeku potreba zatajevati se, nočejo verjeti, da bi človek s svojim postom, ki je tako malenkasta reč, zamogel pridobiti si toliko imenitnih reči. In vendar nas vsakdanja skušnja vse kaj drugega uči. Zakaj se razlegajo povsod britke pritožbe, da otroci nočejo ubogati, posli nočejo poslušati, podložni nočejo pokorni biti? Odkod, ker se nikdo ne vadi premagovati in zatajevati se; odtod, ker nekteri svojim podložnim sladke besede dajejo in zlate obljube delajo, drugi jih pa s terdo in oestro besedo posiliti hočejo, da bi pokorni bili; pa vse to bo zastonj, ako svojih z besedo in djanjem niso učili in vadili, njih želje krotiti, njih svojevolje berzdati. Otroci se v šoli učijo in posli od doma v mesto seboj prinesó, da je postiti se sveta zapoved. Hišni očetje in matere jih pa temu nasproti napeljujejo, cerkovno zapoved zaničevati. Alj zamorejo potem toraj od njih pričakovati, da bojo jih v drugih rečeh lepo ubogali, jim vestno in zvesto služili, grešno poželjenje in nagnenje premagovali? Grešno poželjenje, le uživati in uživati, se ne kroti, široke vrata se mu do kraja odperajo. Alj je potem čuda, da jih toliko zgrabi

in paha v pogubljenje? da nekaj bogatim rodovinom težko beraško palico v roko podaja? da nadepolne sinove v hudobneže in razbojnike premeni, in da toliko zalih in nedolžnih hčer v sramoto in nesrečo pripravi? Dro vem, in tukaj, da me kdo narobe ne razumi, spet ponavljam, da tudi taki, ki se postne postave po pismenki deržijo, da tudi taki pridejo v reve in težave; zakaj pismenka ubija, le duh oživlja, II. Kor. 3, 6. Dro vem, da vseh, ki postno postavo zaničujejo, taka nesreča ne tepe; zakaj ta postava ni edina in sama, ki človeka nesreče varuje. Pa alj je mar zavoljo tega menj resnica, da tistega, ki se ne vadi premagovati in zatajevati se, hudo poželjenje čelajbolj zgrabi in kot sužnja seboj vlačí dalej in dalej, globej in globej? ali je mar zavoljo tega menj resnica, da je to strašno prevzetno, zaničevati očitno postavo svete katolijske cerkve, ktorej je Bog sam oblast dal, postave dajati? alj mar taka prevzetnost človeka ne bo omočila in oslepila, da tudi on pade in v nesrečo zabrede: zakaj „kdor stoji, glej, da ne pade“, I. Kor. 10, 12. Alj je mar zavoljo tega menj resnica, da je to hudo prešerno, ne marati se za jasno in očitno cerkovno postavo? ali mar taka prešernost človeka sčasoma ne bo tako daleč pripeljala, da za nobeno postavo maral, nobene spoštoval ne bo? Tako počenjati se pravi, kamen za kamenom iz stene škerbljati, da se podere, ali pa streho, ki jo krije, jej sneti, da jo hudo vreme zdrobi. Sv. katolijska cerkev ve tako dobro, kakor njeni nasprotniki in nepokorni otroci, tako dobro ona ve, da človek, ki spolnuje postno postavo, še ni svet in pobožen; ona dobro ve, da postna postava le človeku pomaga, sveto in pobožno živeti, da je postna postava le kamen, ki pomaga staviti lepo in prostorno hišo božjih čednost in keršanskega življenja. Ona pa tudi to dobro ve, in si zamore vsakdanjo skušnjo za pričo poklicati, da, le te kamen sam iz stene zdirati, se pravi celo krasno poslopje v nevarnost pripraviti. Svetej cerkvi pred očmi trepetajo debele pismenke, ki jih je zapisal angel božji z gorečim mečem in pokazal, kaka se je godila našim pervim staršem. Perva človeka sta prva prelomila prvo postno postavo. Okolj in okolj imeti obilno nar žlahtnejšega sadja, in le od enega drevesa ne jesti, to je vendar le lohka prepoved. In vendar sta jo prelomila. Zakaj? zapeljejavcu sta več verjela ko Bogu; skušnjava, to lahko zapoved prelomiti, se nista ustavljala; v svojej

prevzetnosti sta mislila vse bolj vedeti kakor Bog; hotla sta samosvoja biti, ne pa Bogu podveržena. Prelomila sta to na sebi malenkasto in neimenitno postavo, in kaj se je zgodilo? Naša vera odgovarja: Pahnjena sta bla iz svetega raja, boleznin in bolečine so ju napadale, težavno jim je bilo delati, blede smert se jim je bližala, Bogu sta se zamerila, zaslužila večno pogubljenje — dušno smert. — In alj mar mislimo, da nas nič hudega zadelo ne bo, ako se hudobno prederznemo, zaničevati unej v paradizu podobno postavo, ktero je sveta cerkev dala v božjem imenu, jo dala koj od začetka, koj hitro po tem, „ko je bil njen ženin od nje vzet“, Mat. 9, 15.? mi, ki kot dedšino svojih prvih staršev seboj nosimo meseno poželjivost, ktera hudo razsaja, nikolj ne miruje in se le težko krotiti da? mi, ki se imamo za odrešenje od večne smerti zahvaljevati tistemu, ki je bil nar svejtejši in svetega posta ni potreboval, ki se je pa vendar štirideset dni in noči postil, nas učiti, kaj imamo storiti tudi mi? Preljubi! pogledjte vendar enkrat križ našega Gospoda, spomnite se njegove britke smertne ure! Petek je. Od četertka zvečer do petka popoldne mu ne ponudijo grizljeja, oživiti in okrepčati ga; on more kazati na preruške besede, ki jih je govoril kralj David: „Posušila se je kot črepina vsa moja moč, in moj jezik se derži nébesa“, ps. 21, 16. On kliče: „Žeja me“; in zmešajo žolca in jesiha, to čorbo mu podajo, da bi si žejo ohladil. In zakaj On toliko terpi, toliko strada, On, ki vsem življenje daje in vse? Za nas delj, nas oteti. In mi bi mogli preslabi biti, njemu v petek darček prinesiti in njemu za ljubo se premagovati? prinesiti mu darček, kterega tako obilno plačuje, ker se tako učimo zatajevati se, hudo poželjenje krotiti in si moči pridobiti, da duh gospoduje nad mesom?

Zatoraj, ljube duše! ktere še poslušate in marate za glas svojega pastirja, dveh reči Vas opominjam in jih Vam serčno priporočam: 1. ohranite duh cerkovne postne postave; 2. spolnujte pa tudi pismenko ravno te postave. Ohranite si njenega duha, da ves svet vidi in spozna, kako častivredna da je postna postava in jo v časti ima, in da deležni postanete obilnega dobicka, ki ga ta postava donaša. Tudi nam veljajo besede našega Boga, ki jih je govoril po preroku Izaiju: „To je post, kterega si

želim: Razdrobiti vezi pregrehe in hudobije, razvezati bremena, ktere težijo, raztreti butaro (našega dolga) ... Ako si ubogemu obilno dal, po čemur te je samega žejalo, in si nasitil stiskanega: ti bo v temi luč zasvetila, in tvoja tema bo kakor poldan“, Iz. 58, 6. 10. Ohranite duh postne postave; duh postne postave pa je, da si duh opomore in zbrihta, ne pa da telo slabi in peša; da duša v popolnamosti napreduje in raste, ne pa da se prevzetno povzdiguje zavoljo butare, ki smo jo telesu naložili, da se ljudem pobožni dozdevamo; duh postne postave je, da grešno poželjenje, posvetne reči uživljati in posedeti, iz serca izrujemo, ne pa da si skerbno nabiramo, kar smo si s postom prihranili. Zraven tega duha si ohranite tudi p i s m e n k o ali besedo te postave. To postavo je dala oblast, ki ima pravico postave dajati; prav modro in dobro je storila, da je dala to postavo; dala jo je, ker dobro ve in spozna, česar človek potrebuje; pred 18 sto leti jo je dala. Ako to malo reč darujete in se postite, zahvalite se s tim tistemu, ki se je za Vas daroval; posnemate lepe izgleda nar večjih svetnikov in svetnic božjih; ako ste pokorni, ako ste zvesti v malem povišujete rahlo in tiho pa vendar gotovo svojo dušno moč; si prikupite nebesa; zakaj „nebeško kraljestvo silo terpi, in silni (ki sami sebe zatajujejo), ga nase potegnejo“, Mat. 11, 12.

Da bote se pa še rajši po glasu svete cerkve ravnali, ne zabite, da je ona milostljiva mati, da je pismenko svoje postave res prav po matersko zljajšala, ne zabite, da je pripravljena, tudi za posameznega človeka jo zljajšati, ako za to prosi, ako je to potrebno, da zdrav in pri moči ostane, ali pa če se kaj takega primeri, da ne more drugače, alj stradati alj cerkovno zapoved prelomiti. —

Da po ukazu svete katoljske cerkve ravnam in po njenem duhu materne milosti zapovedujem, zaukazujem, da so to leto vsi verni Kerške škofije razun tistih, ki so po samostanskih obljubah zavezani, ojtřejši se postiti, dolžni zastran posta se takole obnašati:

I. Mesa jesti je le prepovedano:

1. Vsak petek celega leta;
2. Na pepelnico in tri poslednje dni velikega tedna;
3. Vsako sredo, petek in saboto štirih kvaternih tednov;
4. Na bilo: a) pred binkošti, b) pred ssv. Petrom in Pavlom, c) pred veliko gospojnico, d) pred vsemi svetniki, e) pred devico Marijo v adventu, f) in pa na bilo pred božičem.

Vsako drugo saboto celega leta, vse zgorej ne imenovane dni svetega postnega časa, vse srede v adventu, kakor tudi vse zgorej ne imenovane bile se meseno uživati dovoli; pismenka cerkovne postne postave se je sploh precej zljajšala.

Tudi se ljudem, ki so na cesti, alj pa pri svojih predpostavljenih ali gospodarjih postnih jedi dobiti ne morejo, tim se dovoli, pri mesu jesti; zato dopuščenje jim ni treba dalej prositi, le samo to se jim naroči, da si imajo po svojeji vesti kako drugo težavno delo naložiti.

Dalej dobijo duhovniki in spovedniki pravico, ako je posebna sila, [gledé na starost, na zdravje, na družinske okoljščine dovoliti, da kdo tudi gorej imenovane postne dni sme meso jesti; vendar imajo po svojeji modrosti in previdnosti priporočiti, da si pri živežu na kako drugo vižo kaj priterga.

Kdor pa hoče si pravico dobiti, da sme postne dni vselej pri mastnem jesti, ima za to ali sam ali pa po svojem duhovniku in spovedniku knezoškofa prositi. Take prošnje se bojo rade uslišale, kolikor to postave sv. cerkve dopuščajo in dokazi pričajo, da je kej takega treba.

II. V živežu si pritergati in le enkrat na dan do sitega se najesti, je zapovedano:

1. Vsak dan štiridesetdanskega posta razun nedelj;
2. Vsako sredo in petek v adventu;
3. Gorej imenovane dni kvaternih tednov in gorej imenovane bile.

Potem toraj je nektere dni tudi prepovedano, mesenega jesti, druge je pa to dovoljeno. Lehko se toraj ta postava spolnuje, ker je tudi precej polajšana. Dalej tudi ni zapovedano pri živežu si kaj pritergovati mladim ljudem, ki svojega 21. leta še niso doveršili, starim ljudem, ki so svoje 60. leto že dokončali,

kakor tudi bolnim, slabim in takim ljudem, ki morajo težko delati. —

Preljubi! primerite to postno postavo tistim, ki so od nekdaj do naših časov v katolijskeji cerkvi veljale in po nekterih škofijah, ako ravno so ojstre, še zdaj veljajo. Obstati morate, da je postna postava precej zljajšana, in da se prav kaj malega od Vas tirja; kjer je dobra volja, tam se pismenka te postave res lahko spolnuje.

Pa ne zabite toraj tim bolj goreče duha postne postave se poprijemati in ga v djanju kazati, zraven pa tudi tiste dni, ko se bote njenega milostnega dovoljenja posluževati in meso jedli, pobožno moliti, da se sv. cerkev razširja in uteduje. V te namen imate „tri Očenaše“, „tri češčena si Marija“ in „apostoljsko vero“ pobožno požebtrati. Dalej pa tudi tega ne zabite, da je po besedah sv. cerkve grešna in prederzna prevzetnost, ako se kdo njenega dovoljenja posluži, zraven pa mesenega in ribjega h krati ob enem je o dispenciranih dneih (to je o dneih, o kterih je po besedi cerkvene postne postave meso jesti prepovedano, po milosti sv. cerkve pa vsem ali posameznim pripuščeno). Kdor tako počenja, v djanju kaže in govori: Mogel bi se po ojstri postavi sv. cerkve ravnati, mogel brez nevarnosti za svoje zdravje tudi postnih jedil uživati, pa nočem tega, meni zaukazuje moj želodec in moje poželjenje, ne pa cerkev in njena postava.

In zdaj preljubi! Vas opominjam, kakor sem Vas o začetku opominjal: Spreobernite se k Bogu iz celega serca! Kdor se pa hoče spreoberniti, mora svoje serce otrediti, mora se postiti v pravem duhu svete cerkve. Tudi nas opominja sv. apostel Pavl: „Božje kraljestvo ni jed in pijača, ampak pravičnost, in mir in veselje v sv. Duhu. Zakaj kdor v tem Kristusu služi, dopade Bogu in je prijeten ljudem. Tedaj, kar k miru pripomore, tega iščimo; in kar pomaga druge zboljševati, to med seboj ohranimo. Zavoljo jedi ne razderaj božjega dela!“ Rim. 14, 17—20. Ja pač iščimo miru, kterega svet ne more dati, kteri ne prebiva tam, kjer nesitljiva poželjivost kraljuje, miru, kterega nam je na svet prinesel tisti, ki je za nas lakoto terpel, in na drevesu svetega križa greh zbrisal, kterega je prvi človek storil, ker svoje poželjivosti, jesti in uživati, ni hotel krotiti in je jedel od prepove-

danega drevesa v paradizu. Nek dar je, ki ga postna postava svete cerkve od Vas tirja; nek dar je sveti post, ki sem ga tudi jaz Vam na serce nakladal; pa te dar darujete tistemu, ki je sam sebe za Vas daroval, Vi ga darujete za večno zveličanje svoje duše; zakaj kdo sam sebe premaguje, je močnejši, ko tisti, ki mesta zmaguje, on zapoveduje tistemu sovražniku v svojem sercu, „ki se le z molitvijo in s postom izgnati zamore“, Mat. 17, 20.; ako pa je tega sovražnika premagal, je pravica njegova, je mir njegov in veselje v sv. Duhu je njegovo, vse to si pridobi in njemu velja beseda, ki jo beremo v skrivnem razodenju: „Kdor zmagaja, temu bom dal jesti od drevesa življenja, katero je v raji mojega Boga“, skr. raz. 2, 7. *)

V Celovcu 14. febr. 1859.

Valentin.
knezoškof.

VII. Pridiga za Ibehtnico.

(Spoved je potrebna in koristna.)

„Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!“ Luk. 15, 21.

V v o d.

Prišla je svoje dni, in tega še ni ravno tako dolgo, pred spovednika neka ženska, ktera je iz gole sramožljivosti že delj časa nek greh zamolčevala. Obnašala, govorila in pogledovala je tako plašno, kakor bi se koga bala; vse to je očitno pričalo, da mora še nekaj na vesti imeti. Prijazno jo spovednik opominja, prosi, da bi mu vse razodela, kar ve, da bi znalo greh biti; ji žuga, kaj da bo na smertni postelji, kaj pred sodbo, kaj sodni dan, ali vse je bilo zastonj, kar nič ni mogel iz nje spraviti. Silno je jelo spovednika skerbeti, ko bi znala ona, ki pred njim kleči, po nevredno zakrament sv. pokore prejeti, in tako morebiti za vselej pogubljena biti? Ali kaj je storiti? K Mariji, materi usmiljenja se zateče, in prav zaupljivo nji k časti eno „češčena si Marija“ odmoli, in

*) Te pastirski list se ima nedeljo kvinkvagesimo po vseh farah namesti pridige predbrati in tukaj imenovani postni dni se imajo med letom vselej popred vernim s kancelna oznaniti.

na zadnje še pristavi: Spomni se, o dobrotljiva mati! tistega veselja in tiste časti, ki si jo ob tvojem vnebohodu uživala, ko si kraljica nebes in zemlje postala! nikar vendar ne pri-pusti, da bi se pogubila usmiljenja vredna duša, ki pred meno kleči, in zavoljo ktere je tvoj Sin toliko kervi prelił. Usmili se je! sprosi ji, to gnado doseči, da te enkrat z angelji in svetniki v nebesih časti in hvali. In, o veselje spovednika! komaj je on moliti nehal, je Marija pokazala, da je res gnade polna. Grešnica začne govoriti, se spovedovati, da je pred 12 letmi ta in ta greh storila. S solznimi očmi je pripovedovala, kje in kako da se je godilo, kolikorkrat da je bila med tem časom pri spovedi, in da ni nikoli od tega greha nič v misel jemala, ker se je tako močno sramovala, zdaj pa več molčati ne more. Spovednik so ji povedali, kako da so za njo Marijo prosili, in da naj zdaj za Bogom Marijo prvo zahvali, da je od neskončne milosti božje zadobila, odkrito-serčno se spovedati in resnično spokoriti. Po tem jih je ponižno prosila, da naj Marijo častiti in grešnike tolažiti, očitno to zgodbo ljudem povedó. Tudi nam se že bliža sveti čas, ko bojo vsi katoliški kristjani opravljali sveto velikonočno spoved. Poklekovali bojo verni pred božjega namestnika, se obtože-vali in klicali: „Oče! grešil sem!“ Zatoraj vam danes govorim od spovedi in vam pokažem:

„Kako potrebna in koristna da je spoved.“

Rožna devica in mati Marija, danes te pobožno častimo in prelepo prosimo, — oh pomagaj tudi nam toliko potrebno in koristno spoved prav opraviti! Preden začnem, pripravite se!

Razlaga.

Spovedati se pravi: svojih grehov ponižno, zgre-vano in odkritoserčno obtožiti se. Zgubljeni sin se napravi na pot in ko pred očeta pride, zakliče: „Oče! grešil sem zo-per nebesa in zoper tebe!“ Glejte to je spoved, — in spo-ved je tudi nam potrebna in koristna.

1. V mestu Antverpen je živel zlahten gospod, kteremu je velik greh na vesti bil; pa se ga spovedati ni mogel, da si ga je ravno vest hudo pekla. Umreti, tudi v peklu goret,

je mislil, ni tako hudo, kakor spovedovati se. Pri neki pridigi je slišal, da se grešniku tistih grehov ni treba spovedovati, ki jih pozabi. Začel je toraj prav dobre volje biti, da bi ja vse poprejšno življenje ložje pozabil; pa vest ga še le huje peče. Na deželo se poda, in veliko krajev po Evropi obhodi; pa starih pregreh le še ne zbrise. Vselil se je v Antwerpen, in je nar skrivneje učenosti jel tuhtati; pa serca le vendar ni ohladil. Sliši tudi, da se grehi tudi z grevengo, z molitvijo in drugimi dobrimi deli omijejo, ter cele noči premoli, in se cele dni posti, obilno vbogajme daje, in se prav terdno ostro pokori; pa vest mu pokoja ne daje, temuč mu pogosto očita. Eno je potrebno storiti, drugo pa se ne sme opuščati. Se vendar enkrat hudih marter svoje vesti znebiti, ubožec sklene sam sebe umoriti, vzame dvoje nar boljih pistolj, ter se pelje na svojo grajšino, kjer storiti misli, kar je le misliti groza in strah. Po cesti se peljaje doteče častitljivega starčka s sivimi lasmi. Dopade mu sivi starček, ki peš po cesti koraka. Star duhoven so bili. Povabi jih k sebi, da bi se k njemu vsedli, in ž njim dalej peljali. Mašnik so bili prav zgovoren mož, ter se začnejo od sv. vere prijazno pogovarjati, sv. zakramente hvaliti, posebno pa zakrament sv. pokore, rekoč: Kaj bi siromak grešnik počel, kako bi se otel pogubljenja, ko bi sv. spovedi ne imel, ki mu je posledno rešilo? Žlahtnik pa pri teh besedah poskoči, kakor bi ga bil na kako bolečino zadel, ter se mu zagrozi in pravi: Kaj govorite? Od kodi, in pa kako vi mene poznate? Duhoven žlahtnika za zamero poprosijo, rekoč, da še žlahtnika svoje žive dni vidili niso. Kar sem pa govoril, so djali, je pač navada taka, da vsak po svoji šegi nar raji govori, od česar kaj več ve. Ako jim pa v kako dušni težavi kaj pomagati zamorem, na dalej rečejo, naj le velijo! Spovedoval se pač ne bom, odgovori žlahtnik ves omamljen. Saj se pa še kako drugači pomaga, rečejo duhovnik. Mož beseda! reče žlahtnik, ter duhovna prijazno za roko prime, in med tem se do grajšine pripeljeta. Duhovnik morajo pri njem ostatei. Dolgo v noč se mnogotero pogovarjata, in žlahtnik jih ne pusti pred spati, dokler mu une pomoči ne povedó, brez spovedi grehov odpuščanje zadobiti. Duhovnik rečejo žlahtniku še eno uro bedeti in izpraševati svojo vest, ne za spo-

ved, ampak za obžalovanje pred Bogom; česar še potreba bo, hočeta drugo jutro opraviti. Kakor hitro se zjutraj razdeñi, že pride žlahtnik na vrata svojega gosta terkat, rekoč: Kar ste mi snoči naročili, vse sem zvesto storil, kaj pa bo zdaj? Nič hudega ne, odgovori duhovnik, le sprehajat se greva malo na vert. Gori in doli sprehajaje ga duhovnik prijazno poprašajo, če mu je že ložej pri serci? Še zlo nič, mu žlahtnik odgovori. Morebiti, da ste pri spraševanju svoje vesti kaj pozabili? začnejo duhovnik izpraševati. Ali vam je to in to na misel prišlo, ko bi bili morebiti storili? Takole sta spraševaje vseh deset božjih, pet cerkvenih zapoved, dolžnosti stana pregledovala, nar skrivniše pregrehe razkrila, in ko sta v neko storjeno pregreho zadela, je žlahtnik svoje obličje z rokami zakril in zdihnil, rekoč: Ravno to je moja nar večja nesreča in hudobija, ki se je spovedati ne morem. Duhovnika solze polijejo, ter pravijo: Nikarte tako moj gospod! in potolažite se, saj ste se tega ravno zdaj spovedali, in ni nama potreba več tega v misel jemati. Se drugih grehov spovejte se, in po tem hočeva spoved prav srečno končati. Tako sta vse lepo storila; in žlahtnik z Bogom v prijaznosti in v miru s svojo vestjo je bil spet veselega serca.

Ali ste vidili dragi poslušavci! kako potrebna da je spoved za vsakega kristjana? Karkoli je žlahtnik počel, kamor se je podal, povsodi je huda vest mu na peto stopala, ga pekla, mu pregreho očitala; in ni našel miru in pokoja in polajšanja tako dolgo, da se je svoje hudobije pred spovednikom znebil. Kakor nam je potrebno, da dihamo, ako hočemo živeti, ravno tako potrebno nam je, da se svojih grehov spovedujemo, ako hočemo, da bo naša duša svoje življenje v sebi ohranila. To je prav živo spoznal že kraljevi prerok David. Le poslušajte ga, kako da v svojem 31. psalmu govori: „Zato, ker sem molčal, so moje kosti od vsakdanjega joka slabele, ker tvoja roka me je noč in dan težila, v svoji postelji sem se semtertje obračal, ker me je tern pobadal. Spoznal sem ti svojo pregreho, in krivice svoje nisem zakrival. Rekel sem: Jaz hočem krivico svojo pred Gospodom spoznati, in ti si mi hudobijo mojega greha odpustil.“ — In ali Bog že od našega očeta Adama ni tirjal, da je svojo pregreho pred njim

spoznal? Kako ostro ga je poprašal: „Si mar od prepovedanega sada kaj jedel?“ In Kajna, umorivca svojega brata je hudo prijel: „Kje je tvoj brat Abel?“ — David, mož po božji volji, se je dal v skušnjavi premagati, je bil prešestovavec in človekomorec. Prerok Natan mu storjeno hudobijo v priliki bogatega moža pokaže, ki je ubožčku ljubo edino ovco vzela, dasiravno je svojih čed obilno imel. David se je sam obsodil, da je smerti vreden, in je naravnost svoj greh povedal rekoč: „V Boga sem grešil!“ Na to spoved mu je Bog po preroku rekel: „Toraj ti je Bog greh odpustil in ne boš umerl“; ne boš s mečem ob glavo djan, kakor si zaslužil. — In v novem testametu, ali mar nam takih zgledov manjka? Živo je zgubljeni sin pred svojim očetom spoznal, da je grešil. Cahej je nevarnost povedal, da je krivičnega blaga si bil pridobil; Magdalena je očitno, pričo drugih pri Jezusovih nogah klečala, ter svoje pregrehe milo objokovala, desni razbojnik, na križu je sam povedal, da si je to svojo kazen s svojimi grehi zaslužil, sv. Pavl je v svojih listih celemu svetu oznanil, kako močno da se je zoper svojega Jezusa pregrešil, ker je njegovo cerkev hudo sovražil in preganjal. In dandanešnji, ali ne preganja Bog še zmiraj grešnikov po njih vesti, da bi se svojih grehov spovedovali in obtožili, ako hočejo mir in pokoj, veselo življenje in enkrat večno zveličanje uživati?

2. Ali ne samo potrebno, ampak tudi dobro in zveličansko je za človeka, da k spovedi večkrat gre zato, ker spoved grešnika ponižuje. On pri spovedi pred mašnikom, ki je slab grešen človek, kakor on, vse svoje hudobije, ja clo misli in želje razodeti mora. Korenina vseh pregreh je posvetnost, vsak človek pa, naj je karkoli in kdorkoli hoče, je vselej bolj ali menj v svojem sercu prevzetan, in ravno zato mu ni več nič bolj potrebnega, kakor ponižnost. Bog pa ima dvojno sodbo: prvo v zakramentu sv. pokore, sodbo milostno, drugo sodni dan, sodbo pravično. Kdor hoče drugi srečno oditi, naj se uči, prvo prav storiti. Sodni dan se bojo vse, še tako skrivne pregrehe pred celim svetom, pred vsemi ljudmi pokazale, in ravno zato, da bi mi tisti strašni sramoti odšli, je Kristus iz neskončnega usmiljenja spoved postavil, da se sra-

mote obvarjemo, ako jo tukaj pred spovednikom obstojimo. Ali vidite veliko dobroto sv. spovedi?

Druga dobrota, ki jo človek iz spovedi ima, je ta, da mu spovednik veliko pomaga, spoznati svoje grehe in spreobrniti se. Nič ni boljšega in slajšega za človeka na svetu, kakor če ima kakega prijatla, do ktereга vse zaupanje ima, kteremu vse svoje nadloge, težave, britkosti in tudi svoje nespametnosti potoži, in kteri ga vse lepo podučí, kako da naj se v ti ali uni reči obnaša, kako da se tega ali unega greha nar ložej obvaruje. Taki dobri, zvesti prijatli so, kar duhovno življenje zadeva, spovedniki. Spovedniki, kterim svoje življenje razodenemo, in vse svoje duhovne nadloge potožimo, vidijo veliko bolj natanko v naše serca, kakor mi, nas marsičesa opominjajo, v naši žalosti in težavi nam serčnosti navdajajo, nam za bolno in ranjeno dušo zdravila ponujajo, ter nas v prelepem nauku zmiraj podpirajo, da se ne spodtaknemo in ne pademo. Veliko, veliko ljudi so spovedniki spet na pravo pot pripeljali, ki bi se bili brez njih gotovo pogubili. Spovedniki so jim njih vest zbudili, njih hudobije jim živo pred oči položili, jim strašno nespokornim grešnikom pripravljeno večnost pokazali, in z božjimi resnicami sv. strah v njih sercih oživili. Glejte, kakšna dobrota je spoved!

Spoved je tudi zato velika dobrota za nas, ker pri spovedi zvemo, ali smo za sveto obhajilo, ali ne? Sv. ohajilo je dušna hrana, ki je vsakemu neizrečeno potrebna, in brez nje duša kmalo, kmalo omedli in opeša. Jezus sam pravi: „Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa sinu človekovega, in ne pili njegove kervi, ne bote življenja imeli v sebi.“ Od druge strani vemo iz naukov sv. Pavla, da se nad telesom in kervjo Jezusa pregreši, in da sv. obhajilo v svoje večno pogubljenje prejme, kdor gre po nevredno k sv. obhajilu: „Kdor po nevredno je od mojega telesa, in pije po nevredno iz tega kelha, si sam sebi je in pije večno pogubljenje.“ Ko bi spovedi ne bilo, bi človek večno ne vedel, ali sme iti k sv. obhajilu ali ne? Bogaboječi kristjani bi se nikoli ne upali iti, zato, ker bi se bali, da bi božjega ropa ne storili, lahko mišljeni in prederzni bi pa brez skerbi in vsega straha hodili;

toda nobeno bi prav ne bilo, obedvoje bi bilo napačno. Kako dobro je tedaj, da človek k spovedi gre, in zve, kako da mu je storiti, da zavoljo boječnosti sv. obhajila ne opušča, in da ga zavoljo lahkomišljenosti v svoje večno pogubljenje ne prejemlje.

S k l e p.

Kristjani! ali ne bomo večno hvaležni svojemu Jezusu, da nam je tako imeniten in lahek pripomoček zapustil, v katerem se zamoremo svojih grehov znebiti, in se v stan gnade božje spet pripraviti? Ali se ne bomo tega za nas tako potrebnega in zveličanskega pripomočka veselega serca posluževali? Glejte, ko bi hotel neskončno pravični Bog po svoji pravičnosti z nami ravnati, bi nas berž, kakor hitro kak smerten greh storimo, za vselej lahko pogubil, pri ti priči v pekel pahnil; ali pa bi nam ne mogel morebiti zapovedati, da se moramo očitno pričo vseh svojih grehov obtožiti: Vendar božja neskončna ljubezen nič tega ne tirja od nas, ona le hoče, da le na skrivnem božjemu namestniku dušne rane pokažemo, in mu vse povemo, da bi nas ložej ozdravil. Kako zaupljivo bi imeli k temu svojemu dušnemu prijatelju v vseh okolišinah teči, ter ga ponižno nauka, sveta, pomoči prositi! Kako veseli bi imeli svojemu zdravniku se bližati, mu na tihem hude rane žalostnega serca kazati, da bi ne bilo le samo ozdravljeno, gerdih pošast očiščeno, ampak tudi še s čeznaravno posvečujočo gnado napolnjeno! Kakor se otroci okoli svojega telesnega očeta radi spravljajo, s tako otročjo ljubeznijo bi imeli večkrat k svojemu duhovnemu očetu priteči, ki nam ga je Bog v spovednici za varha, za angelja izročil, da bi nas skoz ta temni, nevarni kraj srečno peljal v kraj večnega zveličanja. Oh ko bi se hoteli vsi poslušavci od te neizrekljive dobrote sv. spovedi prepričati, sami bi kmalo spoznali, kako prav da je imel David, ko je veselo prepeval: „Blagor človeku, ki so mu grehi odpuščeni, in kterega grehi so pokriti. Blagor človeku, ki mu Gospod ni greha zarajtal, in v kterega sercu nobene goljfi je ni.“ Amen.

VIII. Pridiga za tretjo postno nedeljo.

(Kaj storiti, da se spoved prav opravi?)

„Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe.“ Luk. 15, 21.

V v o d.

Pri zgubljenem sinu naprejzvetje prazno ni bilo. Kar je pričel, je tudi srečno končal. Brez odloga se vzdigne in gre nazaj proti domači deželi, da pride do svojega očeta. Komaj ga oče od deleč le vidi, se mu milo v sercu stori, mu teče naproti, ga prijazno objema in ljubi. Sin pa jokaje odpuščanja prosi: „Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!“ Toliko danes od prilike zgubljenega sina. Dve reči mi v teh kratkih besedih silno dopadete, očetova ljubezen in njegovo usmiljenje, in zgrevano serce in spoznanje zmotenega sina, da je grešnik. Sam ne vem tudi, nad čem bi se bolj čudil in premišljeval? O kako dober je bil ta usmiljeni oče! le od deleč še zagleda svoje zgubljeno, vendar iz serca ljubljeno dete, že se mu žalostno serce ohladi. Kolikokrat je že s solznimi očmi skerbni oče na pragu stal, žalostno proti tisti deželi pogledoval, ali ne bo vidil ali slišal, da se njegov otrok morebiti približuje? In ko ga ugleda, mu serce veselja poskakuje. Namesti da bi se nad zmotencom jezil, da bi za nehvaležnost, vse storjene britkosti in skerbi nehvaležniku šibo kazal in ga od hiše odganjal, pozabi pri tej prici vse, ter mu teče, kar njegove noge pripusté, naproti, ga očetovsko ljubeznivo sprejme, predenj sin kaj govoriti začne. Ali sinu vest očita veliko nehvaležnost, živo spozna, da se je pregrešil, ne upa se svojih oči povzdigniti, da bi očetu pogledal v prijazni obraz, sramota pokriva njegove od solz oblite lica, serce mu poka od žalosti, jokaje se verže pred svojega očeta na tla. Rahle besede se glasijo iz zgrevanega serca: Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe! Poglejte, to je spoved. Tudi mi moramo svojih grehov spovedati se namestniku božjemu namesti Boga, kako potrebna in koristna da je za vsakega kristjana sv. spoved, sem vam kazal pri poslednji pridigi. — Pa vendar jih pride veliko k spovedi, in Bog hotel! da bi vsi svojo spoved prav opravili! Zatoraj vam hočem danes kazati:

„Kaj je storiti, da se sveta spoved prav opravi?“
Gotovo vsi želite si, velikonočno spoved prav opraviti,
zatoraj tudi vsi zvesto poslušajte!

Razlaga.

a) Med vsem je nar popred potreba, predenj se k spovedi gre, da človek sv. Duha pokliče na pomoč, da bi ga razsvetil, da bi se spomnil vseh grehov, s katerimi da je svojega dobrotljivega Boga žalil. To pa je slehernemu potreba, ker nihče brez božje pomoči kaj dobrega storiti ne more. Sv. Tridentinski zbor pravi: „Če kdo poreče, da je v stanu brez razsvetljenja in pomoči sv. Duha verovati, upati, ljubiti in pokoro delati, kakor da se spodobi in je potreba, tak naj bo iz katoliške cerkve pahnjen.“

b) Drugič je potreba, da si človek sam tudi prizadeva, da bi svojo vest mogel do čistega spraševati, ter se vsega spomniti, s čimur da je Boga kaj žalil. Kdor malo bolj pogosto k spovedi hodi, mu svojo vest spraševati ne bo ravno tako težko, če si le tedne pred oči postavi, kako da jih je kaj preživel, mu bojo že tudi grehi v spomin prišli; ali vse druga bo pa za tistega, ki navado ima, le enkrat ali k večjemu dvakrat med letom k spovedi hoditi. Predenj te vse svoje kopita skupaj spravi, bo pa treba že 10 zapoved božjih, 5 cerkvenih, 9 ptujih grehov, 6 grehov zoper sv. Duha, ptuje grehe in dolžnosti svojega stanu prevdariti; scer bi se znalo primeriti, da bi se kak smerten greh zamolčal; to pa ni nič majhnega, ako človek v stanu kakega smertnega greha še k sv. obhajilu gre, in tako božje rope doprinaša. To je tako strašen greh, da ko bi drevesa kaj občutile, bi tako jokale, da bi tak brezen solz natočile, da bi ves svet v njem potoniti moral; in ko bi kamnje kaj občutilo, in bi takrat treskati moglo, bi takrat tako treskalo in gromelo, da bi ves svet samega straha moral konec vzeti. Oh kristjani varite se božjih ropov! —

c) Mora s spovedjo zvezana biti grevenga. Ona je tako potrebna, da je nobena reč nadomestiti ne more; brez nje bi spoved nič ne veljala, in tudi odpuščanja grehov bi človek pričakovati ne mogel. Zna se zgoditi, da človek iz

nevednosti kak greh pri spovedi pozabi, ali da se zavoljo svojih velikih slabost več grehov spovedati ne more, pa popolnoma grevengo obudi, si vendar upati sme, da mu bodo grehi zavoljo neskončnega zasluženja Jezusovega odpuščeni. Nasproti pa, naj se človek svojih grehov še tolikokrat spoveduje, naj ga spovednik še tolikokrat grehov odvežejo, če pa grešniku nič žal ni, da je ž njimi Boga, neskončno dobroto in ljubezen, žalil, mu vse to clo nič ne pomaga, in ker mu grevenge manjka, ga čaka le pogubljenje. Bere se od nekega človeka, ki se je ravno pred smertjo vseh svojih grehov do čistega spovedal; spovednik so mu tudi sv. odveze podelili, in do zadnjega zdiheja je zmiraj britko martro v rokah imel, in jo pogosto poljuboval. Vsi so mislili, da ranjkega smert je srečna bila, in da se v nebesih med angelji veseli; ali, oh, ali ne dolgo po smerti Bog pripusti, da se prikaže nekemu prijatlu. Strašno ga je bilo viditi, in žalostno, nezastopljivo tulenje je od sebe gnal. Prijatel se vstraši, vendar si pa toliko serce vzame, da ga popraša, kako da je mogoče, da se ž njim po smerti tako žalostno godi, saj se je vendar, kakor se je vidilo, svojih grehov tako čisto spovedal, in na zadnje tako v božjo voljo udan iz tega sveta šel? Res, vse to je bilo pri meni, mu ranjki odgovori, toda manjkalo mi je, česar je k spovedi nar bolj potreba, grevenge zavoljo svojih storjenih grehov nisem nobene imel; zato mi pa tudi ni nič več pomagati, in na vse večne čase bom gorel v peklu. Oh ko bi hotli ljudje včasih si kaj bolj k sercu vzeti, kaj da je greh, ob kaj da nas vse pripravi, kako da nas časno in večno nesrečne dela, kako da se Bog, naš nebeški Oče, neizrečeno žali, oh marsikteri bi se pred spovedjo in med spovedjo tako lahkomisljeno ne obnašal, pa tudi potlej po spovedi ne zabredel tako kmalo v poprejšne nerodnosti in pregrehe.

d) Z grevengo bodi sklenjeno vselej terdno naprejšvetje, ali resnična volja svoje življenje poboljšati, in nič več ne grešiti. Tako grevengo sklenjeno s terdnim sklepom, da se hoče od zdaj svojih grehov varovati, in ž njimi Boga nič več ne žaliti, bi imel in občutil lahko vsak grešnik, ki bi se hotel za nebesa le vsaj toliko prizadevati, kolikor si prizadeva, da kako časno, posvetno srečo doseže. Bere se od nekega

vojšaka, ki je imel ostudno navado gerdo preklinjati, da ga je strah slišati bilo. Njegov vojaški duhovnik ga je večkrat opominjal, da bi to pregrešno navado vendar opustil, pa ni vse nič pomagalo. Nekega dne je bil leta vojšak silno lačen, in je svojega dobrega duhovnika kaj ubogajme prosil, da bi si svojo lakoto potolažil in se malo pokrepčal. Ja, mu pokaže duhovnik lep cekin in reče: Glej, ta lep cekin je tvoj, če le eno samo uro za meno hodiš in med tim časom nobene besede ne zakolneš. Rad je privolil v to, da naj ga pelje kamor koli hoče, bo za njim šel in vse kletvine se zvesto zderžal, da bo le cekin njegov. Duhovnik vzdigne zdaj svojo roko, v kateri je cekin imel, ter gre po vseh šotorih cele armade, tako, da so nerodnega vojšaka, ki je gerdo rad preklinjal, vsi drugi vidili, se mu na glas smejali, in se iz njega norca delali. Mislil je, da mu mora jeze in togote žolc počiti in se razliti, vendar pri vsi svoji jezi ni clo nič zaklel, da je le cekin prejel. Pa predenj mu ga je duhovni podelil, mu še reče: Kakor si se to uro pri tolikanj priložnostih in pri tolikih skušnjavah zderžati zamogel, da kar nič zaklel nisi, da si cekin dobil, ravno tako se zamoreš zderžati, da cel čas svojega življenja kar nič več klel ne boš, pa boš enkrat večnega življenja in neizrekljivega veselja v nebesih deležen, ako le v resnici hočeš. Ali ste slišali in zastopili to resnico vi vsi, ki gerdo navado imate, strašno kleti in preklinjati, s sam sebo gerdo počenjati, z drugim spolom se pečati, prešestovati in nečistost delati, pijančevati, drugim kaj zmikati, klafati, opravljati in legati, zraven pa sam sebe goljivo zapeljujete, da ste se vsega tega tako močno navadili, da se te navade ne upate več opustiti. Oh kje je vaša grevenga, kje je vaša volja svoje življenje resnično poboljšati? — Ne zato, da bi vas strašil, ali vas kaj ob zaupanje pripravljaj, ampak zato, da bi vam pokazal, kako da je terden sklep ali resnična volja svoje življenje poboljšati pri spovedi silno potreben, in da brez njega vse spovedi, vse odveze, vse vaše dobre dela nič ne veljajo, vam bom neko zgodbo povedal, le zvesto jo poslušajte. Umerl je bil svoje dni nek oče, tako pripoveduje brumni mož, oče Segneri, in je bil za veliko let v vice obsojen. Božja neskončna previdnost mu je nekega dne pripustila, da se je svojemu sinu, ki je še na

svetu bil, v tem žalostnem stanu prikazal, da bi ga bil vsaj pripravil k večji grevengi in k resničnemu sklepu, njegovo življenje pobiljšati. Milo se začne ranjki oče proti sinu pritoževati. Glej, moj dragi sin! koliko časa je že, kar me je Bog bil iz tega sveta poklical, obsojen sem bil v neznane vice, in cel ta čas od tebe nar manjše reči nisem prejel, da bi bile moje strašne martre le količkaj polajšane, ali da bi bil kaj popred iz njih rešen. Sina ta pritožba spreleti, ter se milo razjoka: Oh ljubi moj oče! trideset let je že preteklo, kar da ste umerli! Od tistega dne, ko smo bili vaše telo v zemljo pokopali, vas nisem nikoli še spred oči spustil. Vsak dan sem še kaj za vas molil, vse sv. maše, pri katerih sem bil, sem za vašo dušo daroval, vse sv. obhajila, katerih sem več kakor mislim, pobožno opravil, sem vam v prid obračal. Tudi odpustkov in drugih dobrih del sem si prizadeval deležen biti, in vse sem le obračal za vas, ako morebiti česar potrebujete, kako je to mogoče, da bi vse to vam nič ne pomagalo? Res je, se ranjki oče razjokajo, res je, da si vse to storil, in za me daroval, ali vsa tvoja molitev, vse maše in obhajila, vsi tvoji odpustki in druge dobre dela niso meni kar nič zalegle in pomagale, zato ker ti med tim časom nikoli v stanu gnade božje nisi, ampak vedno si bil le sovražnik božji. Okoli tristokrat si šel v tih 30 letih k spovedi in k sv. obhajilu, pa nikoli nisi vredno sv. spovedi opravil in sv. odveze dobil, ampak pri vsakem sv. obhajilu si še nov greh storil, božji rop doprinašal, zato ker nisi nikoli serčne grevenge zavoljo svojih grehov imel, pa tudi ne terdnega naprejšvetja svoje življenje resnično pobiljšati. Oh kako dolgo bo še to terpelo, se stari oče razjoka in zgine.

Ali smem tudi jaz v imenu nebeškega Očeta poprašati: Kako dolgo bote še k spovedi hodili, sv. obhajilo prejemali, brez da bi se kaj pobiljšali? Ali ne veste, da je Bog pripravljen, le tistim vse njih hudobije odpustiti, in jih pozabiti, katerim je res v sercu žal, da so njega neskončno dobroto in svetost razžalili, ter resnično voljo imajo, svoje življenje pobiljšati in več ne grešiti. Saj je ja' po preroku Ecehielu tako lepo govoril: „Ako bo hudobnež svoje hudobije objokoval, in moje zapovedi jel spoznovati, bom vse njegove hudobije po-

zabil.“ In v novem testamentu koliko tolažbe lepih zgledov imamo! Podajte se s svojim duhom v hišo Simona, pogledjte Magdaleno, ki pred Jezusovimi nogami kleči in zavoljo svojih hudobij milo joka, pa poslušajte tudi usmiljenega Jezusa, kako da jo ljubeznivo tolaži: „Ker si veliko ljubila, ti je veliko odpuščenega! —

e) Potem je treba pred duhovnim očetom se spovedati: Od spovedi nisem mislil tukaj nič v misel vzeti, pa okolišine in potrebe naneso, da tudi od nje molčati ne smem in ne morem. Sv. Anton pripoveduje od neke vdove, ki se je v svoji mladosti zoper šesto zapoved bila pregrešila, potlej pa nikoli pri spovedi od tega nesramnega greha ni v misel jemala. Večkrat si je naprej vzela, da se ga hoče spovedati, pa kakor ga je hotla izgovoriti, jo je vselej neka sramota obšla: Kaj bojo spovednik od tebe mislili, če jim kaj takega poveš? Veliko si je scer prizadela, da bi bila kako drugače ga zbrisala, in za njega zadosti storila. Je veliko molila, se terdo postila, svoje telo pokorila, poznej še v kloster (samostan) šla, in v njem tako lepo, pobožno živela, da je bila za poglavarico postavljena; kratko: imele so vse druge nad njo nar' lepsi izgled brunnosti in svetosti. Tudi njena smert je bila mirna in pokojna, vse je mislilo, da je gotovo med število svetnikov prišteta? Toda ne dolgo po smerti se ona svojim živim sestram, ki so ravno za njo molile, vsa ognjena prikaže, in na ves glas vpije: Ker sem v mladosti nek greh nesramnosti doprinesla, pa se ga nikoli iz sramožljivosti spovedala nisem, sem pri sodbi božji osramotena, in po vsi pravici v strašni pekel obsojena. Nikar nič več za me ne molite, in moje telo ne zasluži, da bi na sv. in žegnanem kraju počivalo, zatoraj naj se izkoplje in kam drugam verže, dokler se v prah in zemljo ne spremeni.

Oh ljubi moji, glejte nesrečo, nesrečo večno! Grešiti in Boga žaliti, je velika nesreča, pa vendar še večja nesreča je, pri spovedi greh zamolčati in božji rop storiti! Zatoraj bližajte se sveti spovednici spodobno, opravite znane spovedne molitve serčno in pobožno in potem povejte svoje grehe, kakor vam jih je vest očitala, povejte grehe vse, naj bi bli še tako strašni in ostudni. Mislite si, da klecite kakor zgubljeni

sin pred svojim očetom, kakor hudo ranjeni pred svojim zdravnikom; odkrite vse grehe svoje, pokažite vse rane svoje, obstoje vse hudobije svoje, in veselite se: Vaš duhovni oče, vaš dušni zdravnik in vaš milostljivi sodnik vam porečejo sladke besede: „Zaupaj moj sin, moja hči, tvoji grehi so ti odpuščeni!“

S k l e p.

Ljubi poslušavci moji! Tako opravljajte sveto spoved, in prav jo bote opravljali. Tanjko in na dobro svojo vest sprašujte, prosite Boga za pravo serčno grevengo, terdno se zaobljubite, nikoli več ne grešiti in Boga nikoli več ne žaliti; potem pa spovedujte se vseh svojih grehov ponižno in odkritoserčno, Bog pa obvari, da bi kak greh iz strahu in sramožljivosti zamolčali! Oh kako je Oče nebeški usmiljen, on nam hoče vse grehe odpustiti. Pa spoved — očitna in zgrevana spoved je tisti pripomoček, po katerem nam Oče nebeški grehe odpušča. In kje je tisti kristjan, ki bi se tega tako potrebne pripomočka večkrat med letom poslužiti ne hotel? Saj ja v posvetnih rečeh vendar večkrat rajtengo delamo, ali bomo zhajali ali ne? Zakaj bi pa tega tudi ne storili, kar naše zveličanje zadeva? Saj priložnosti k temu nam menda vendar ne zmanjkuje? Koliko je med letom sv. nedelj in praznikov, ki nas vse na glas opominjajo, da bi se malo od posvetnih reči odtergali, v svoje serce pogledali, sami sebe poprašali, pri čem smo, kar naše zveličanje zadeva, da bi se v zakramentu sv. pokore in sv. obhajila večkrat kaj pokrepčali, da bi na tem nevarnem potu ne opešali. Če se bo pa duša le enkrat med letom s to angeljsko jedjo, z božjim Jagnetom nasitila, o kako revno bo njeno življenje, kako grozno bo ona slabela. Zato pa, dragi moji! približujte se pogosto temu zveličanskemu studencu, opirajte v njem svoje serce vseh gerdobij, da bote kakor novorojeni s sv. rešnim Telesom pokrepčani večkrat iz te sv. veže na svoj dom šli, dokler tiste poti ne nastopite, ki vas prepelje iz te solzne doline na pravi dom. Amen.

IX. Pridiga za šterto postno nedeljo.

(Kterih spovedi so pomanjkljive in neveljavne?)

„Oče grešil sem zoper nebesa in zoper tebe.“ Luk. 15, 21.

V v o d.

Po današnjem sv. evangelju je velika truma ljudi Jezusa obsula. Okoli pet tavžent samih mož se jih je vsedlo po zeleni travici. Zdaj vzame Jezus kruhov pet v svoje presvete roke, povzdigne svoje oči proti nebesom in pomnoži kruhe tako, da se vsi najedó in vendar ne snedó. Velik čudež je tukaj storil s kruhom, pa vendar še večji čudež je storil pri poslednji večerji: Premenil je kruh v svoje rešnje telo, in ga dal jesti učencom svojim. Kakor je Jezus zapovedal, delajo ravno to duhovniki božji pri sv. maši in delijo vernim kristjanom Jezusovo presveto telo v podobi belega kruha. Ravno zdaj je tisti sveti čas, ko se bliža vsak katoliški kristjan mizi božji zauživat presv. rešnje telo in zadobit zastavo življenja večnega. Pa pridejo kristjani in jedó pri tej božji mizi večno življenje, — pridejo kristjani in si jedó pri ravno tej božji mizi večno pogubljenje! Oh da bi si vsi poslušavci moji jedli večno življenje! Zatoraj sem vam pokazal, kako je treba opravljati sv. spoved, da jo prav opravite, da odpuščanja grehov zadobite in ljubemu Jezusu v svojem čistem sercu pripravite vredno prebivališče. Strašne besede sv. apostola Pavla mi vedno po ušesih donijo: „Kdor je od tega kruha nevredno, si je večno pogubljenje!“ Oh da bi nobeden tako strašno nesrečen ne bil! Zatoraj hočem vam danes pokazati:

„Kterih spovedi so pomanjkljive in neveljavne.“

Rad bi danes nevedne podučil, pobožne tolažil, grešnike pa prestrašil; zatoraj zvesto poslušajte vsi!

Razlaga.

Sv. Francišk Salezi je nekdanj v svoji pridigi za tretjo nedeljo v postu pripovedoval, da je pobožni duhovn Kasijan svoje dni vidil, kako da satan okoli spovednic skače in ljudem na ušesa nekaj šepa. Na vprašanje, kaj da počne, je peklenski

zapeljivec vendar enkrat resnico govoril, in naravnost povedal, da ljudem to nazaj daje, kar jim je popred jemal. Jemal jim je ljubo sramožljivost, da so ložej tje v en dan grešili, zdaj pri spovedi jim spet nazaj daje, da bi se sramovali svojih grehov se obtožiti. Res angeljska čednost je ljuba sramožljivost pred grehom, blagor človeku, ki se mu v licih zagori in njegovo serce vselej strah pred grehom spreleti, ali pri spovedi se sramovati, in iz sramožljivosti grehe zamolčevati, naj bojo že baže kakoršne in kterikoli hočejo, se pravi sovražnika duše in zveličanja poslušati in ubogati. In vendar oh! kolikokrat se to zgodi, da se pri spovedi vsake sorte grehi zamolčujejo. So:

a) Ki pred spovedjo vse premalo svojo vest sprašujejo, in tako se zgodi, da taki, ki so nar večji in hujsi grešniki, nar manjkrat k spovedi pridejo in nar menj povedati vedó. Od takih sem že prvo postno nedeljo govoril, in jih strašno nesrečo malo popisal, zato dans od njih zadosti!

b) Ki se sramujejo posebno od tega v misel vzeti, kar so se zoper šesto zapoved božjo pregrešili, ali pa silno naglo, ali pa tiho, ali pa tako od strani povedó, da jih spovednik umeti ne morejo. Njih časno in večno nesrečo bote nar ložej iz tele zgodbe spoznali. Deklica, 18 ali 20 let stara, zataji iz sramožljivosti pred svojim spovednikom nek nečist greh, ki ga je storila, in h kteremu je zapeljana bila od neke svoje tovaršice. Leta greh je njeno vest toliko razžalil, in jo tako grizel, da spati ni mogla, ali sramožljivost jej zdaj ne pripusti se tega greha spovedati. Da bi mogla svojo vest umoriti, se v samostan poda, in nuna postane, ter misli, da bo tam ojestro pokoro delala, in tako zadobila odpuščanje greha, brez da bi se ga spovedala. Ko je bila na smertni postelji, jej ta greh posebno živo pred oči stopi, bolj in bolj njeno vest plaši, jo strašno pripeka, ter jo sili ga spovedniku razodeti, pa vendar se še boji, ga zamolči, in v tem strašnem stanu umerje. Kar sem večkrat že rekel, se spet iz te zgodbe poterduje: Kakoršno življenje, takšna smert; kdor je navajen v življenju sv. zakramente nevredno prejemati, in božje rope doprinašati, jih po nevredno prejema in božje rope doprinaša vecidel tudi ob svoji zadnji uri!

c) So, in takih ni malo, ki si nalašč takih spovednikov iščejo, ki nič tako zvesto kotov grešnega serca ne preiskujejo in le bolj po verhu opravljajo, ali si pa tudi nalašč tak čas za spoved zvolijo, ko jih je veliko pri spovednici, ter se tudi vmes vrinejo in pravijo: Če me spovednik praša, mu znam že povedati, če ne, pa molčim; in spovednik morebiti ne more ali časa nima, se ž njim vkvarjati, in oh, — greh je zamolčan, božji rop pa storjen! Poslušajte zvesto, kaj take čaka! Živel je imeniten bogat človek, ki je navado imel svoje dnarje na visoke obresti posojevati in druge nerodnosti doprinašati. Njegov duhovni pastir so ga prijazno svarili, mu živo pred oči stavili, kaj da ga čaka, ako svojih grehov ne opusti, in grešni navadi slovesa ne da; pa ubogati ni hotel, toraj so mu sv. odvezo enkrat, dvakrat odrekli. Hudo se mu zavoljo tega zamerijo, ter jih popusti. Gre še k enemu ali drugemu; pa vsak je storil ž njim, kakor prvi, ker se poboljšal ni. Slednjic vendar nekega najde, ki mu je rekel, da oni, ki mu niso hotli odveze dati, so bili vse preveč boječega in tesnega serca, in mu je tudi sv. odvezo dal. Zdaj si je tega spovednika izvolil, in je k njemu nekoliko let k spovedi hodil, in ga tako iz prijaznosti večkrat h kosilu povabil. Nekoliko let mine in on naenkrat nevarno zbolí. Naglo eden domačih po njegovega spovednika leti, toda mož med tim časom naglo umerje. Spovednik od njegove smerti nič ne vejo, in se naglo napravijo na pot. Po božjem pripuščanju se ta človek na poti prikaže, ter spovednika ogovori: Kam tako hitro gospod oče? Vas spovedat, reče spovednik, ker povedano mi je, da ste v nevarnosti. Naj se nikar dalej ne trudijo, jim zdaj odgovori uni, sem že umeri, in na večno pogubljen zavoljo grehov, ki ste mi jih toliko let delati pripustili. Vi ste nekako krivi mojega pogubljenja; nevredni ste službe, ki jo opravljate in skrunite. Ako bi bili za mojo dušo večjo skerb imeli, in bi mi ne bili tako zlahkoma sv. odveze dajali, ako bi me bili bolj podučevali, in mi pripomočkov dajali, svetovali se greha varovati, poslužil bi se jih bil, in tako svojo dušo rešil. Ker ste tedaj toliko deležni mojih grehov, da ste me zavoljo neskerbnosti v mojih nerodnostih živeti pustili, ostra božja pravica tudi vas čaka in vas bo zagrabila, predenj da si v misel vzamete. Tako govori prikazen in zibne. Jaz ne bom nobenega

spovednika sodil, Bog sam nam bodi milostljiv in usmiljen, ker težke so naše dolžnosti, in huda bo rajtenga naša, ampak le toliko rečem: Je morebiti kateri med vami, da svojega spovednika zato popusti, ker sv. odveze od njih ne dobi, ali pa, da v nje tišči in jih sili, če ga tiste nevrednega spoznajo, oh, naj kaj takega nikoli več ne dela, ker takega grešnika spoved gotovo ne poniža, in on sebi in svojemu spovedniku s tim strašno gorje nakopuje in napravlja.

d) So, ki se svojih grehov meni nič tebi nič tje v en dan spovedujejo, kakor da bi kake novice pripovedovali in kakor da bi, vredno prejemati zakrament sv. pokore, clo nič drugega potreba ne bilo, kakor da se enkrat ali dvakrat med letom le grehi povedó. Ali bo mar tvoj posojevavec že s tim zadovoljen, da mu le poterdiš, ja toliko in toliko sem ti res dolžen, brez da bi mu kaj plačal? Take spovedi brez vse grevenge in brez terdnega sklepa svoje življenje boljšati, kaj so spet drugega, kakor božji ropi. Nikar pa ne mislite, da sem vam danes vse nerodnosti in pomanjkljivosti razložil, koliko jih je, od katerih še clo nič ne vem, in ktere vse bojo sodni dan še le odkrite in povedane; vendar svoje roke povzdignem in vse tiste, ki se čutijo, in jim njih vest pove, da so v eni ali drugi tih nerodnost zapopadeni; serěno prosim, naj do časa spovedi ponové, in veliko storé, predenj jih smert iz tega sveta ne poklice. Svoje dni nek oficir, ko vidi, da je že blizo smerti, pošlje po gospod fajmoštra tistega kraja, kjer je čez zimo stanoval, ter jih prav ponižno poprosi: Častitljivi gospod! že več ko 30 let je, kar v pregrehah živim; nikoli nisem pred druge spovednike hodil, kakor le pred neskerbne, in še te sem zmiraj le zberal, ki so mi le bolj stregli in me v moji razujzdanosti živeti pustili. Gotovo so vse moje spovedi neveljavne, ker mi je manjkalo grevenge in terdnega sklepa poboljšati se, moji spovedniki bojo zavoljo tega pred sodbo božjo odgovor dajali. Prosim jih, da mi pomagajo, da bi se od celega življenja spovedati zamogel. Vidim, da je moja vest vsa zmedena, in bojim se, strašno se bojim v tem stanu umreti. Res, komu bi se serce žalosti ne tajalo, ko vidi in sliši, sivega starčka, ki se od slabosti že ves trese, in kteremu vest očita, da so bile spovedi njegove mladosti ne-

veljavne, da je le greh na greh nakladal, sv. zakramentom nečast delal, sebi pa pekel širokeji odpiral. In takega na smertni postelji napol v omedlevcah dobiti, ko se mu mertvaški pot že po obrazu uliva, in z eno nogo v večnosti stoji, oh kako duhovna mravljinci sprehajajo, kako mu vse po udih gomezi! Nikoli zadosti hitro ne more govoriti, nikoli zadosti hitro rok svojih ne vzdigniti, ga žegnovati, da bi morebiti njegovo dušo neumerjočo še rešil. Zato vas prosim, in pri imenitnosti vaše neumerjoče duše, pri ljubezni Jezusovi vas pridušim, bodite pri spovedi odkritoserčni, pazite, da vaša grevenga ne bo le na jeziku, in skerbite, da bote zmedeno štrečno svoje vesti do časa zravnali; zakaj na smertni postelji to imenitno opravilo zveličanja še le pričenjati, je silno nevarno, pogosto clo nemogoče!

e) Ali dokler kristjani le tako poredkoma k spovedi hodijo in si svoje spovednike še takrat prebirajo in vselaj kakemu drugemu zveličanje svoje duše prepuščajo, oh kako močno se je bati, da bi njih spovedi pomanjkljive in neveljavne ne bile! Kako žalostno je viditi, ko se nekteri nikoli drugikrat blizo spovednice viditi ne dajo, kakor le takrat, ko so k temu tako rekoč prisiljeni. Dragi moji! ne bodimo več tako zanikerni v nar bolj imenitnem in potrebnem delu. Satan se res mnogih zvijač in praznih zgovorov posluži, da nam le zveličansko spoved pristudi, da jo bolj odlagamo, pa nikar ga ne poslušajmo, ampak kakor hitro čutimo, da je kak smerten greh storjen, naj se grevenga obudi, in potlej pred ko je le mogoče serce pred svojim navadnim spovednikom radovoljno očisti; tako radovoljno, veselo pokorščino Gospod Bog rad ima, in jo močno ljubi.

Pa bi znal kdo morebiti prašati: Kako pa je to, da tisti, ki večkrat k spovedi hodijo, nikoli veselega serca niso, ampak le tako težke vesti in nepokojnega duha? To pa pride od todi, ker tudi spovedi boljših kristjanov so včasih še pomanjkljive.

a) Nekteri mislijo, da spoved v tem obstoji, da vedo pri nji prav veliko povedati. Zato si pa že svojo vest natanko sprašujejo, ko se spovednici približujejo, jim je hudo, kakor da bi jih Bog ve kaj hudega čakalo. Med spovedjo tako pripovedujejo, kakor da bi kdo slamo mešal, vse spravijo vkup,

kar k spovedi sliši in kar ne sliši; vsako nar manjšo reč, ki clo nič v sebi nima, s katero se popred en malo pohvalijo, kakor da bi se kaj zatožili, morajo povedati. Ko jim spovednik nauke in tolažbe daje, so vsi v to zamišljeni, če niso morebiti kakšne mervice kaj pozabili, tako da ne slišijo ne od nauka, ne tolažbe, ne opominovanja, in zapustijo spovednico nepokojni, ker mislijo, da se niso prav spovedovali.

b) Drugi so, ki mislijo, da če se jim solze po licih med spovedjo ne vderajo, nobene prave grevenge nimajo; ali če jim povedati še kaj spodleti, že mislijo, da nobenega naprejšvetja imeli niso. In če jim še kaj v misel pride, da bi pri veliki spovedi povedali ne bili, že hočejo, da njih spoved nič ne velja, bi jo radi ponavljali, in če ni drugač, vsako drugo leto novo delali. Če jih spovednik zavračuje in tolaži, da so se veljavno spovedovali, da jim zdaj ni potreba vseh spoved ponavljati, jim ne ustreže, se jokaje čez njega pritožujejo, da jih ne pozna, ker jih za boljši ima, kakor da so v resnici. Ker takih mislim ni veliko med nami, tak še le tole rečem: Kristjan! če si od svoje strani vse storil, kar ti je storiti bilo, poslušaj svojega spovednika še, ubogaj ga, kakor bi ti Jezus sam kaj priporočeval, svetoval, in izroči se božji neskončni previdnosti in modrosti. Njegovi sv. volji se podverži, karkoli nad te pride, voljno iz očetove roke jemlji, in gotovo te Oče nebeški zapustil ne bo. Naša vera in sv. evangelje ja žalostnega vedno podpirata. Kako veselo je tolažil Jezus pogosto svoje aposteljne: „Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga svet daje, ga jaz vam dam.“ In pri njegovem rojstvu, kako veselo so angeli božji prepevali: „Čast bodi Bogu na visokosti in mir ljudem na zemlji, ki so dobre sv. volje.“

Sklep.

Preljubi moji! Velikokrat pri spovedi satan človeku usta maši, da bi od tega ali unega greha v spovednici nič v misel ne vzel. Oh ne dajte se slepariti svojemu nar hujšemu sovražniku! Recite berž od začetka, ko v spovednico pridete: Častitljivi gospod duhovni oče, naj mi pomagajo, silno njih pomoči potrebujem. Ljubeznivo ti bojo pod ramo segli, te popraševali, jim pa odkritoserčno odgovarjaj! In kmalo se bo

peklerska hudoba iz tvojega serca pobrala in tolažnik sv. Duh si bo sedež miru in pokoja božjega v njem posadil. Vse pa danes naj bo le k tvoji časti Oče nebeški govorjeno in za zveličanje tistih duš, ki so se pustile kterikrat peklerskemu duhu tako dalječ zapeljati, da so pri spovedi greh zamolčevale, sv. zakramentu toliko nečast delale in tako namesto večnega življenja le uživljale večno pogubljenje. Oh da bi se po božji neskončni milosti tudi le ena sama duša spreobernila, obilno bi bil poplačan ves trud moj. Zatoraj kličem na pomoč tudi tebe, o rožna devica Marija, mater milosti in ljubezni, spoznanja in razsvetljenja, božjega strahu in svetega upanja, oh Marija sprosi meni to gnado in milost, ovčicam pa, ki so se lahkomišljeno od svojega pastirja ločile, ter po nevarnih potih lazijo, tem ovčicam sprosi, lakote po tistem svetem kruhu, kjer se nam ljubeznivo daje tvoj Sin Jezus Kristus! Tudi vi svetniki in svetnice božje sprosile vsem mojim poslušavcom gnade in milosti, da svojo velikonočno spoved dobro in zvesto opravijo, in vredno zauživajo velikonočno jagne Jezusa Kristusa v večno življenje svoje! Amen.

Pridiga za peto postno nedeljo.

(Od zadostenja.)

„Nisem vreden več tvoj sin imenovan biti, ampak vzemi me za nar manjšega hlapca.“
Luk. 15, 19.

V v o d.

Vedel je zgubljeni sin, da mu bo njegov usmiljeni oče njegove nerodnosti in hudobije spregledal, in mu jih odpustil, vendar se močno pred njim še poniža, ker je dobro vedel, da vse to njegovo poniževanje tolikšne ljubezni in milosti ne zasluži. Gerdi greh, ki mu je živo pred očmi stal, žalost, ki jo je zavoljo tako razujzdanega življenja občutil, ga je priganjala vse hudo britko prenašati, da bi se le v prihodno te nesreče, — greha ložej obvaroval. Uči se kristjan! od zgubljenega sina zavoljo svojih storjenih pregreh pokoro delati. Pamet in sv. vera nas k temu priganjate; pravite namreč, da

je grešnik zavoljo storjenih grehov kazni vreden. Leta kazen je pa dvojna: Časna in večna. Zavoljo neskončnega zasluženja Jezusovega usmiljeni Bog ali obe ali le eno odpusti. Obe so nam pri sv. kerstu odpuščene, tako, da, če kdo po sv. kerstu umerje, gre naravnost po poti čiste nedolžnosti v nebeško kraljestvo. Je pa kdo tako nesrečen, da, po sv. kerstu spet v kak greh zabrede, in gnado božjo zapravi, ga ljubezniva roka nebeškega Očeta še ne zapusti, ampak si vse prizadeva, ga iz globoke jame prijazno vzdigniti, in skoz zakrament sv. pokore na stezo zveličanja postaviti. Neskončno je usmiljenje božje, ali neskončna je tudi božja modrost in njega pravičnost. Nič več nima grešnik tiste ljubezni pričakovati, ki jo je popred tako obilno užival, ko še kerstne posvečujoče gnade zapravlil ni bil. Časne kazni ga tedaj po storjenem grehu gotovo čakajo, in dostati jih mora ali tukaj v svojem življenju ali potlej v vicalh, in ravno zato se pri spovedi grešniku, predenj se mu sv. odveza podeli, pokora naloži. Od pokore ali zadostenja bi imel danes vam govoriti; ali groza in strah človeka obhaja, če pokoro nekdanjih in sedajnih časov premišluje. Zato vam bom v nekterih zgledih razložil in pokazal:

„Da nam pokoro delati je mogoče in silno potrebno.“

Gospod! ki te greh razžali, in pokora potolaži, razsveti nas, da bomo spregledali in spoznali, kako da nam je pokora potrebna; omeči nam našo voljo, da se ne bomo nobenega prizadevanja bali, greha nad sebo strahovati, da le usmiljenje in gnado zadobimo; poslušajte!

Razlaga.

Od začetka, ko se je keršanstvo pričelo, so bili ljudje prav dobri, večidelj sveti. Je bil pa kdo nesrečen, da se je dal ali hudobnemu duhu, ali hudobnim ljudem, ali svojemu spačenemu mesu v kak greh zapeljati, je moral silno oestro pokoro delati, predenj je bil spet v keršansko družbo vzet. Bil je veržen iz družbe pravovernih, ter ni smel hoditi ne k sv. maši, ne prejemati sv. zakramentov. Več let, včasih je do smerti preživel le v vednem zatajevanju in ostri pokori. Pervi

dan v postu so taki grešniki skupaj prišli, da je škof roke na nje položil, njih glavo s pepelom potrosil, jih v spokorne oblačila oblekel, in tako iz cerkve zagnal. Niso smeli ne vina piti, ne kaj boljšega jesti, se vsega posvetnega veselja in takih opravil zderžati, ki bi jih smele kaj motiti. Z eno besedo: Svetu so morali odmreti, da so v Bogu živeli. Le počasi po nekterih stopinjah so mogli spet v družnjo vernih nazaj priti in dobrot sv. altarja deležni biti; zato so se v štiri stopinje ali verste razdelili. Na prvi stopinji so bili jokajoči, ki so večidelj med tim pred cerkvenimi vrati stali, ko so drugi k službi božji šli, in jih odkriti, v spokornih oblačilih oblečeni jokaje in ponižno prosili, da bi tudi za nje kaj pri Bogu prosili. Druga stopinja je bila poslušajočih. Leti so bili na tisti kraj v cerkvi spuščeni, kamor so ajdje, judje in drugi krivoverci smeli iti, ko so hotli božjo bešedo poslušati. Tukaj so poslušali petje psalmov, branje sv. pisma in pridige, v katerih se je sv. pismo razlagalo, keršansko, pobožno življenje popisovalo in priporočalo. Z ajdi, judi in krivoverci so morali tudi iz cerkve se pobrati, ko se je sv. maša pričela. In vse to se je godilo po več let. Tretji so bili klečeči, ki so smeli do srede v cerkev priti. V ponižnosti in žalosti so na svojih obrazih ležali, in pogosto milo in obilno jokali, da so tako dobrega in usmiljenega Boga žalili. Med sv. mašo malo pred darovanjen so duhovni svoje roke na nje pokladali, nad njimi molili, in težke, pokorivne dela nakladali, da bi se tudi doma pokorili. Na ti stopinji so bili po 7—15 let. Četerti so bili stoječi, ki so smeli pri celi sv. maši biti, ali darovati še niso smeli nič, in tudi k sv. obhajilu ne pristopiti. Na ti stopinji so ostali po več let, da so jim bile kazni odpuščene in da so bli od škofov z Bogom spravljani. Tridentinski zbor še zmiraj želi, da bi grešnik še zmiraj po nekdanjih postavah pokoro delali, ali vsaj nekoliko podobno se ji približevali.

Če tele postave in spokorno življenje puščavnikov, ki so veliko manjše grehe nad sebo imeli, kakor jih imamo mi, malo bolj živo premislimo, ali nas ne spreleti groza in strah, ker vemo, da je duh cerkve še tisti, in da je Bog vekomaj nespremenljiv, danes ravno tak, kakor je bil včeraj in bo na večno? Ali so

morebiti toti puščavniki, ki so cele noči v solzah in joku prečuli, svoje poželjivo meso pogosto do kervi strahovali, se le od kruha, korenin in vode preživili, kako drugo evangelje imeli? Ali so kakemu drugemu Bogu služili? Ali so smeli kako drugo sodbo, večnost pričakovati? Res je, da marsikteri kristjan take posebne pokore, kakoršno nad svetniki vidimo, delati ni v stanu, tudi včasih ne sme, ker je slaboten in bolehen; ali vsaj toliko je pa vsak dolžen pokoro delati, kolikor je v njegovi moči, da ima serčno grevengo in resnično voljo zavoljo svojih grehov se pokoriti. Sv. cerkev, naša skerbna mati, je pri sv. pokori od svoje ojstrosti veliko odjenjala, ne da bi greh manje kazni vreden bil, ampak le zato, ker je ljudstvo tako mlačno in zanikerno postalo, da se že nar manjše pokore hitro vstraši; ali ljubezen naše skerbne matere bi imela nas priganjati vsaj zveličansko spoved večkrat zvesto opravljati, in radovoljno kake dobre dela storiti, in vsaj to majhno pokoro, ki nam jo spovednik naložé, tolikanj bolj natanko ponižno in z zgrevanim sercom spolnovati, ker živo spoznamo, da smo veliko hujše pokore še zaslužili. — Prišel je pred nekterimi leti pred božjega služavnika Petra Korbel (Corbejl), velikega škofa Sanjskega na Francozkem, grešnik, kterega vest je bila z vsemi sortami hudobij umazana in oskrunjena. Z zgrevanim sercom in solznimi očmi se ponižno spoveduje vseh svojih grehov; vendar še dvomi, ali mu bojo grehi odpuščeni ali ne? Gotovo ti bojo odpuščeni, mu škof odgovori, ako boš le za svoje grehe pripravno pokoro delal. Duhovni oče! mu reče grešnik, pripravljen sem tavžentkrat umreti, da le odpuščanje svojih pregreh zadobim. Delj časa škof z grešnikom joka, in potlej reče: Moj sin! sedem let boš delal ojstro pokoro, in bodi zagotovljen, da ti bojo tvoji grehi odpuščeni. Kaj? se razjoka grešnik, sedem let se bom le pokoril zavoljo tolikšnih pregreh, ki jih vendar zbrisati nisem v stanu, ko bi tudi vse svoje žive dni za nje pokoro delal. Božji služavnik mu pa odgovori: Tudi leta čas naj bo skrajšan! Pojdi in posti se le tri leta ob suhem kruhu in vodi. Spokornik pa začne milo jokati, na svoje persi terkati, ter na glas vpije: Častitljivi duhovni oče! nikar se z revnim grešnikom ne norčujte, in naložite mi pokoro, ki se mojim velikim

grehom spodobi. Škof se začudijo nad toliko grevengo, ter pravijo: Pojdi moj sin! in moli pred sv. rešnim Telesom en sam očenaš prav zgrevanega serca, in očiščeno bo tvoje serce! Grešnik gre, se verže na svoje kolena, kakor mu je spovednik rekel, z zgrevanim sercom odmoli očenaš, in kar mu od prevelike žalosti žila zastane, ter umerje. Blagor njemu! kratka in majhna je bila njegova pokora, vendar so mu bile nebeške vrata odperle, ker bila je njegova grevenga res velika in serčna in njegova volja resnična ves čas svojega življenja, se ojstro pokoriti.

Zmiraj tedaj res ostane, kar nam duhovnim vsem mati kat. cerkev v Tridentinskem zboru tako močno priporoča, pri spovedi grešnikom pokoro po velikosti in obilnosti njih grehov nakladati, in da se tisti močno pregrešé, ki vse to v nemar pusté. In poprašam vas, kaj da tista slepa mehkoba, pri kateri se vse skoz perste pregleduje, pomaga? Sploh malo drugega, kakor da grešnika v njegovo prederznost zavija, da v goljifivem miru spi, da se tolikanj hitrejši v večnosti zbudi, kjer še le živo spozna, kaj in koliko pokore da bi bil tukaj lahko storil. Zato nas prav sv. Avguštin opominja, ko pravi: „Kdor želi, da bi ga Bog po pravici v večnosti ne kaznoval, naj zdaj sam sebe kaznuje.“ Greh mora biti kaznovan od tistega, ki ga je storil, ali od tistega, ki ga je razžalil; ali tukaj, da nekaj terpiš in se pokóriš, ali pa da tam v večnosti goriš in zdihuješ. Ta resnica priganja še dandanašnji marsikterega, da na tihem v ojštri pokori in zatajevanji živi. Poslušajte le eno samo: Leta 1804, ko je sv. oče papež Pij VII. na Francoskem v Parizu prebival, je jel nek mož v gosposki suknji za njim hoditi. Sv. očetu se to čudno dozdeva, in nekega dne reče, da naj voz obstoji in se te ptuji človek k njemu pokliče. Brezoglav obraz proti tlam obrnjen se vozu ponižno približuje, in se ne upa svojega obraza na kviško povzdigniti. Ko k vozu pride, na svoje kolena poklekne, in tako milo jokati začne, da kar besedice spregovoriti ne more. Sv. oče ga od ene in druge reči sprašujejo, in med drugim tudi tega poprašujejo, ali morebiti ne želi pred njim k spovedi priti. Brez da bi bil kaj pregovoril, je le z glavo poterdil, da ja! ker moje hudobije so tako velike, da me le Vi sv. oče njih odvezati, in mi pripravno pokoro naložiti za-

morete. Sv. oče ga tolažijo, da naj usmiljenja božjega premišljuje in s tim se tolaži, onó je neskončno večje, kakor vsi naši grehi, ter mu priporoči, da naj ob tem času k njemu pride. Mož res pride in dve cele uri sta bila skupaj, kaj da sta se tako dolgo pogovarjala, je le samemu Bogu znano. Gotovo so bili grehi veliki in obilni, ker obraz sv. očeta je bil tako opaden, da se je nek kardinal, ko je na dano znamenje v sobo prišel, vstrašil, in se je bal, da bi se sv. očetu kaka nesreča primerila ne bila. Z milim glasom ga papež spustijo. Le pojdi v božjem imenu, zaupaj na božjo milost, derži in spolnuj zvesto naloženo pokoro. Vsako leto svoj stan popiši, ter ga pošlji v Rim, od tod dobiš ob svojem času pismo, da si od svojih grehov odvezan, med tim se bo pa pri nas vsak dan pri Bogu prosilo, da bi se te usmilil. Ne dolgo po tem, ko pride leta ptujec v neko odstransko samotno mesto, kjer si revno, slabo hišico za svoje prebivališče izvoli. Stara ženkica mu vsakdanji živež pripravlja; — jedel je terd kruh, in pil samo vodo. Vse njegovo premoženje je bilo: Ena miza, en stol, ena sv. martra in sv. pismo, ki ga je zmiraj prebiral. Dasiravno je huda zima bila, ni nikolj zakuril, in na dveh golih dilah je ležal. Černo oblečen je hodil vsako nedeljo k cerkvi, ter je zunaj pred lopo pri nekem stebru pokleknil, med sv. mašo goreče molil, pogosto milo jokal. Kmalo se ve, se je to zvedelo. Iz vseh krajev so ljudje derli ga gledat, pa nihče ga poznal ni. Marsikteri je hotel kaj ž njim govoriti in ga spraševati, pa ni drugega zvedel od njega, kakor samo to, da je grešnik, in da mu je med drugim tudi molčati v pokoro naloženo. Zavoljo tega so ga bolj pri miru pustili, in tako je preživel že celih deset let. Med tim pridejo novo žegnan mašnik k ti fari v službo; novi duhoven je ptujca milo pogledoval, in mu je dopadel. Tudi ptujec do duhovna serce najde, in vidi, da zaupanje do njega ima. Božja previdnost nju kmalo skupaj pripelje, ter med njima prijaznost napravi. Nekega dne le spokornik mladega duhovna ponižno obiše. Prav prijazno ga mladi duhoven sprejme, ter lepo poprašuje: Od kod da je? kaj da počenja? Ptujec pa začne: Ravno deset let je že preteklo, ko sem vse premoženje zapustil in ga med uboge razdelil, toda zavoljo tega nimam no-

benega zasluženja, ker mi je bilo tako za pokoro naloženo. Le nekoliko malega sem smel še obdržati, kar sem pri nekem trgovcu na posojilu imel. Ker je pa ta revež vse napravil, sem tudi ob to prišel, in tako morem zdaj delati, da si potrebno zaslužim. Ni mi ravno nič kaj na vsem tem življenju ležeče; ali če zdaj v tem stanu umerjem (kakor jagode debele solze se mu pri besedah vderó), kaj bo z meno, ker sv. odveze še nisem dobil. V serce se je duhovnu smilil; pogodita se, da bo duhovnu pisma in pridige prepisoval, in si tako malo ložej potrebni živež služil. Tako ga je ptujec večkrat obiskal. Nekega dne, ko ga obiše, ga med drugim ogovori: Naj me poslušajo častiljivi duhovnik, nekaj posebnega bi jim rad povedal. Sv. oče Pij VII., ki jih drugega ni ko sama ljubezen in krotkost, so mi takšno pokoro naložili, kakor vidijo, da jo delam. Moral sem zapustiti ženo in otroke, premoženje in domači kraj, si v kaki samoti kraj poiskati, ki sem ga tukaj našel, da se zvesto pokorim. Rekli so mi vsako leto pisati, in od svojega spokornega življenja resnično rajtengo dajati. Povedali so mi, da se mi bo vse verjelo, ker so prepričani moje serčne grevence in terdnega sklepa. Ko bojo spoznali, da sem razžaljeno pravico božjo potolažil, mi bojo iz Rima pisali, in sv. odvezo podelili, in potlej bom smel še le z drugimi kristjani v cerkev hoditi in sv. obhajilo ž njimi prejemati. V enem mesencu potlej, ko sem pred sv. očetom pri spovedi bil, sem vse zveze, ki sem jih s svetom in s svojimi zapeljivimi tovarši imel, stergal, ter se od vseh svojih ločil, da živa duša od njih za me ne ve. Vsi mislijo, da sem mertev, kakor sem tudi res. Celih deset let sem že tukaj, kakor me vidijo, v vedni, ojstri pokori, in še zmiraj nisem nič pisma iz Rima od sv. očeta dobil. Le bojim se, če jaz morebiti zbolim, predenj sv. odvezo dobim. Cesar se je tako bal, se je zgodilo. Kmalo potem ptujec nevarno zboli. Silno hudo mu je bilo, in brez sv. odveze iz tega sveta iti, in tako pred božjega sodnika stopiti! Oh! to me skerbi in boli — je zdihoval. Duhoven ga tolazi, prijazno pripoveduje, da v sili, v smertni nevarnosti ima vsak spovednik oblast grešnika vsakega greha odvezati, ali potolažiti se ne da. Nekega dne zvečer bolnik res že v smertne omedlevce pade in duhoven se že v cerkev

po sv. zakramente odpravljajo, kar se vrata odpró, in noter stopi duhoven iz Rima pismo v rokah. Pri besedah: pismo iz Rima, bolnik od veselja omedli, pa kakor iz veselega spanja kmalo sam k sebi pride, ter se potolaži: Vedite, da gotovo še danes umerjem. O kako nezapopadljive so dobrote in milosti našega nebeškega Očeta, da me ravno danes, ko sem od njegovega namestnika pokore in gréha očiščen in odvezan, k sebi kliče. Zato eno samo prošnjo imam še do vas (se oberne k okolistoječim): Nesite, nesite me tje v tisto cerkev, kjer sem pred vratmi toliko časa klečal in jokal, položite me pred oltar, pred kterega enkrat priti sem tako serčno zmiraj želel. Oh usmilite se me, kar zadenite me, in nesite me, ker kar nič se ne smemo muditi. Tako serčne prošnje se ve mu ni mogel nobeden odreči. Kolikor jih je bilo pričujočih, vsak bi mu bil rad kaj pomagal. Kar s posteljo ga zadenejo, in komaj do cerkve prinesejo. Ko do kraja pridejo, kjer je že nad deset let pokoro delal, jih poprosi malo postati in ga na tla položiti. Milo ogleduje še kamen, na kterega je toliko časa klečat in jokat hodil; steber, na kterega se je včasih naslanjal, se malo počiti, ko se je od molitve in joka hudo vtrudil, podobo Marije prečiste device, ki je bila v slepem oknu nad vrati in h kateri je tolikrat milo zdihoval, da bi se usmilila, in pri Bogu za njega prosila. Pogledati vse reči je veselja jokal, in od vsake posebej je slovo jemal. V cerkvi pred oltarjem se verže na svoj obraz, in joka: Usmiljenje, o Gospod! usmiljenje! strašne so bile moje hudobije, pa sem jih tudi s spokornimi solzami speral in omival. Duhoven ga ljubeznivo tolaži, in s sv. zakramenti previdi. Ko sv. hostijo pobožno zavžije, ga neka sv. groza spreleti, povzdigne zaupljivo svoje oči proti nebesom, prosi duhovna prijazno za njih roko, jo ponižno poljubljuje in stiska, kakor da bi se jim hotel za vse podeljene dobrote serčno zahvaliti. Goyoriti že ne more, ampak le globoko seže po sapo, in bil je zadnji srečni zdihlejš. Blagor njemu, ki je svoje življenje, dasiravno je bilo popred ostudno in pregrešno, tako srečno končal. O sveta pokora! ki mu je tako srečno smert, in veselo večnost prinesla! Res deset let je preživel v molitvah in solzah, v postu in zatajevanju, ali večnost njegova je mirna, vesela, čez vse srečna! o večnost!

S k l e p.

Tega zgleđa vam pa nisem zato povedal, kakor da bi vsi od kraja ga imeli posnemati, ampak le zato, da bi slehern ložej spoznal, kako da je dolžen vsak toliko storiti in pokoro delati, kolikor da je v njegovi moči. Saj mati kat. cerkev vendar silno ljubeznivo z nami dela, da nam ne zarahtuje samo tistega v pokoro, kar se nam pri spovedi za odpuščanje grehov naloži, ampak tudi vse tiste britkosti in težave, ki nas po božji volji zadevajo in obiskujejo, ako jih le količkaj v duhu pokore prenašati hočemo. In kje je tisti, ki bi nič takih britkost in težav ne imel? Moj brat! draga sestra! nosi, nosi vse britkosti in težave, križe in nadloge poterpežljivo v božjo voljo vdan, in glej vsak dan boš lahko Bogu prijeten dar na altar pokore pokladal. Kaj pa je, če v svojih težavah in nadlogah včasih z Jezusom moliš: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji? Ja kaj pa je, če takrat, ko si morebiti hudo bolen, ali te pomankanje in revšnost hudo stiska, z Jobom lepo v božjo voljo vdan rečeš: „Gospod je dal, Gospod je vzel, kakor je njemu dopadlo, tako se je zgodilo, njegovo sv. ime naj bo vselej počeščeno. In zraven tega, koliko reči si še lahko odrečemo, in s tim spet Bogu prijeten dar prinesemo! Kaj je mar tako težko, da bi se ne mogli včasih kake žlice jedi, kakega glaža pijače iz ljubezni do Jezusa odtergati? Ali bi ne mogli svojih oči včasih zatisniti, da bi vsake ostudnosti ne gledale, in se nad nečimernostjo ne pasle? Ali je tako težko svoj jezik za zobmi držati, da mora vse zblebetati, zmiraj jezo in sovražtvo napravljati, vse sklafati, prekleti in hudiču izdati? Ali je mar nemogoče nejevoljo in jezo, ki se jame vzdigovati, iz ljubezni do miru in božjega žegna, zadušiti? Nemogoče, iskre napuha, ljubezni do ošabnega oblačila in nepotrebnih lepoticarij pogasiti? — Kako majhno pokrepčanje, ki ga človek svojemu telesu odreče; kak trud, ki ga voljno prenese; kaka sitnost ali zopernost, ki jo od svojega bližnega sliši; kaka grenka beseda, iz ktere se nič ne stori in voljno poterpi; kak mráz, kaka vročina, ki se tako hitro premagati in pregnati ne da, glejte vse te reči so scer na videz majhne in zanikerne; če jih pa iz ljubezni do Boga, v duhu po-

kore prenašamo, tako pred Bogom silno veliko zaležejo. „Kaplje so, pravi sv. Avguštin, vendar kelih britke pokore napolnijo, ki nam ga je Gospod Bog odločil, da ga izpijemo.“ S takim vinarjem zamoremo velik dolg poplačati, ki ga pri Gospodu imamo, in si lepe zaklade za večnost pripraviti enako mravlinam, ki si iz drobtine kupček za zimsko prebivališče napravijo in lepo sozidajo. Se ve, da bi imelo nas sram biti, da zamoremo Bogu le tako majhnih in revnih reči v dar prinašati, pa bi imeli tudi neskončno dobroto nebešk. Očeta častiti, da tako slabih reči zadovoljno od nas jemlje. — Le zvesto sklepajmo svoje slabe spokorne dela z Jezusovim neskončnim zasluženjem, brez kterega ni v stanu nar večja in ostrejša pokora naših nar manjših grehov zbrisati; sejmo s terdnim zaupanjem v Jezusovo neskončno zasluženje, ki je do zadnje kapljice svojo kri za nas pretil, zdaj tukaj v solzah, da po tej kratki žalosti in pokori zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa ženjemo tam v nebeškem paradizu večno veselje! Amen.

Keršanski nauki.

XLIII. Od zakramenta mašnikovega posvečenja.

V v o d.

Pervi peteri zakramenti, od kterih smo se do zdaj učili, so za vsakega kristjana potrebni, ki tukaj v gnadi božji živeti, enkrat pa večno zveličanje doseči želi. Poslednja dva zakramenta pa nista potrebna za vsakega kristjana posebej, ampak potrebna sta za celo katoljško cerkev sploh. Ne mogla bi cerkev obstati brez mašnikov; pa tudi brez zakramenta sv. zakona bi cerkev svojih udov na pošteno, Bogu dopadljivo vižo ne mogla dobivati. Toraj je ljubi Jezus tudi tej potrebi tako modro in ljubeznivo ustregel. Postavil je zakrament mašnikovega posvečenja in zakrament sv. zakona. — Po zakramentu sv. zakona se človek po telesu na svet rodi, kakor božja sveta volja je; po zakramentu mašnikovega posvečenja se pa človek po duši prerodi za večno zveličanje. Visoko imeniten je tedaj zakrament mašnikovega po-

svečenja. In ravno od tega zakramenta vam danes govoriti želim. Pokazal vam bom:

1. Kaj je zakrament mašnikovega posvečenja — in kdaj ga je Kristus postavil;
2. Kaj ta zakrament mašnikom deli; in
3. Ktere dolžnosti verni kristjani do mašnikov imajo? — Zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Jezus je odrešenik sveta. Odrešiti celo človeštvo je pa imel dvojno delo na tem svetu opraviti. Pervič: ljudi poučiti, in drugič: se na križu darovati za grehe sveta. Obojno delo je ljubi Jezus tako milostljivo doveršil. On je odrešenik in zveličar celega sveta; vendar pa On sam po celem svetu svojih nauk ni oznanoval; zatoraj je pa bilo potreba, da je drugim tisto oblast podal, njegove nauke po svetu razširjati in vse ljudstva v njegovo božje kraljestvo klicati. In to je Jezus tudi storil. Zakrament svetega mašnikovega posvečevanja je postavil. In ravno v tem zakramentu Jezus vsem svojim namestnikom tisto oblast, pa tudi svojo pomoč deli, da zamorejo v njegovem imenu njegove sv. nauke oznanovati in vse druge službe v njegovi sveti cerkvi zvesto opravljati, ki potem vernim kristjanom k časni sreči, in k večnemu zveličanju pomagajo. Mašnikovo posvečenje je tedaj zakrament, v katerem se tim, ki se v mašni stan podajo, po pokladanji rok in po molitvi škofovi tista k temu svetemu stanu potrebna oblast in gnada od samega Jezusa Kristusa deli. To je tisti zakrament, ki je za celi katoljški svet neobhodno potreben. V tem zakramentu še le cerkev svoje služavnike dobi, ki po tej sveti, cerkveni službi božjo čast povišujejo, vernim kristjanom pa v nebesa pomagajo. —

V sv. evangelju se bere, da je Jezus, kader je učiti začel, prišel do Galilejskega morja. In kader je tamkaj Šimona in njegovega brata Andreja zagledal, ki sta ribe lovila, jima je rekel: „Pojdita za menoj! jaz vaji bom za človeške ribiče storil.“ Mat. 4, 19. Že iz teh besed se nekoliko spozna, da je bil Jezus namenjen, posebni stan za verne ljudi postaviti. V resnici pa je še le pri zadni večerji mašni stan, ali zakrament mašnikovega posvečenja postavil. Pri zadni večerji je Jezus kruh in vino

spremenil v svoje sveto telo in svojo sveto kri. Potem pa je svojim apostelnom rekel: „To delajte v moj spomin!“ To, kar sem jaz zdaj storil, tudi vi delajte v moj spomin; tudi spreminjajte kruh in vino v moje Telo in v mojo kri, in spominjajte se takrat mojega terpljenja in moje smerti. S temi besedami je tedaj Jezus vsem apostelnom in njihovim naslednikom oblast podelil do svojega pravega Telesa. Po svojem častitljivem vstajenju se je Jezus učencom zopet prikazal. Pozdravil jih je rekoč: „Mir vam bodi!“ Potem je rekel: „Kakor je Oče mene poslal, pošljem jaz tudi vas.“ In ko je to zgovoril, je dihnil v nje in rekel: „Prejemite sv. Duh! katerim bote grehe odpustili, tistim so odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, tistim so zadržani.“ Jan. 20, 21—23. In ravno pred svojim vnebohodom je rekel svojim učencom: „Pojdite tedaj, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha; in učite jih vse deržati, karkoli sem vam zapovedal.“ Mat. 28, 19. S temi besedami jim je Jezus dal oblast do njegovega duhovnega telesa, kar so vsi verni kristjani. Veliko oblast so tedaj aposteljni in učenci od Jezusa prejeli. Pa ravno tisto oblast še mašniki dandanašni prejemljejo v zakramentu mašnikovega posvečenja. Ta zakrament podeli tedaj

2. mašnikom: 1. Duhovno oblast do pravega Telesa Jezusa Kristusa in tudi do njegovega duhovnega telesa, kar so verni kristjani. 2. Razun pomnoženja posvečujoče gnade božje še tudi posebno gnado podeli, odločene cerkvene službe k božji časti in k zveličanju vernih kristjanov prav in sveto opravljati. V čem pa duhovna oblast, ki jo mašniki v tem zakramentu prejmejo, posebej obstoji, se lahko spozna iz tistih besed, ki jih škof pri posvečenju mašnikov govorijo. Oni pravijo: „Predragi sinovi! ki želite za mašnike posvečeni biti, skerbite za to, da bote vredno ta zakrament prejeli in zadobljeno službo hvalevredno opravljali. Mašniku gre namreč: darovati (Luk. 22, 18.), blagoslovljati (Mark. 16, 15.), vladati (Tit. 1, 5.), pridigovati in kerščevati.“ (Mat. 28, 19.) Mašniki prejmejo tedaj oblast: 1. Božjo besedo oznanovati; 2. nar svetejšo daritev sv. maše darovati in sv. zakramente deliti (razun zakramenta sv. birme in mašnikovega posvečenja, ktera deliti samo škof pravice in oblast imajo); 3. prejmejo oblast žegnovati in blagoslovljati; in 4. verne kristjane vižati in vladati po tistem potu, ktereга nam je sam Jezus pokazal, po tisti

pravi stezi, ki v nebesa pelja. Pač velika je oblast, ki jo mašniki v tem zakramentu prejmejo. Večjo oblast, kakor kraljem in cesarjem, ja večjo, kakor angelom in arhangelom je ljubi Jezus mašnikom podelil. Kralji in cesarji imajo le posvetno oblast oblast do našega telesa, mašniki pa imajo duhovno oblast do naše duše, ktero po svetih zakramentih v večno življenje prerodujejo; kateri nebeške vrata odpreti ali tudi zapreti zamorejo. „Tudi k angelom in arhangelom, pravi sv. Krizostom, ni Gospod Bog tako govoril: Karkoli bote zavezali na zemlji, bo tudi v nebesih zavezano; in vse, kar bote na zemlji razvezali, bo tudi v nebesih razvezano.“ (Mat. 18, 18.) Tudi čisti duhovi, angeli in arhangelji tedaj tolike oblasti nimajo, kakor jo mašniki v zakramentu mašnikovega posvečenja prejmljejo. —

Kakor je velika oblast mašnikov, in svet in častitljiv njih mašni stan, tako so pa tudi velike in težke dolžnosti, katerih si s tem imenitnim stanom na svoje rame naložijo. Težko butaro si mašniki na svoje rame zadenejo, ktera bi tudi za angeljske rame pretežka bila. Zategadelj so se tudi svetniki bali, ta sveti, pa tudi težavni stan nastopiti. Le bojé in trepetaje so se dali za mašnike posvetiti, kateri so v ta sveti stan od Boga poklicani bili. Zakaj tolike dolžnosti ima ta častitljivi mašni stan, da je človeku sam iz sebe clo in čisto nemogoče, tiste prav in zvesto dopolnovati. Ali kar človek ne premore, mu pa pomaga usmiljeni, večni Bog. Zategadelj tudi mašnikom, kader se posvečujejo za ta sveti stan, razun tega, da se jim posvečujoča gnada božja pomnoži, Jezus še to posebno gnado in pomoč deli, da zamorejo težke dolžnosti svojega stana dopolnovati in svojo sveto službo tako opravljati, da je Bogu k časti, njim in drugim kristjanom pa k zveličanju. To nam pričuje tudi angeljski učenik, sv. Tomaž Akvinčan, kateri tako govori: „Božje dela so popolnoma; komur tedaj Bog posebno oblast deli, tistemu da On tudi, kar je potreba, da svojo oblast prav obrača.

Kakor je pa gnada potrebna, za (živih) zakramente vredno prejemati, tako je tudi potrebna, tiste vredno deliti. Po mašnikovem posvečenju se pa človek odloči, deliti ssv. zakramente. Zategadelj pa tudi posebno gnado prejme, da zamore tiste vredno deliti.

Svet in častitljiv je mašni stan. Velike so dobrote, ki jih od Boga po mašnikih prejimate. Zategadelj vam še

3. na kratko povedati hočem: ktere dolžnosti pa tudi verni kristjani do mašnikov imajo. — Verni so dolžni mašnike 1. spoštovati zavolj visoke časti vrednega stanu, v kterega jih je Bog postavil, in zavolj imenitne in svete službe, ki jo v imenu Jezusa, kakor njegovi namestniki opravljajo. Že stari neverniki so svoje duhovne visoko spoštovali. Tudi Izraelce je sam Bog tako le opominjal: „Boj se Gospoda iz cele svoje duše, in njegove duhovne pa v časti imej. Ljubi tistega, ki te je stvaril, iz vseh svojih moči, in njegovih služabnikov nikar ne zapuščaj.“ Sir. 7, 31. Ker so pa mašniki novega testameta zavoljo velike oblasti, ki so jo od samega Jezusa prejeli, na veliko visokejši stopnji, kakor vsi duhovni nevernikov, ali tudi duhovni stare zaveze, so pa tudi vredni, da jim verni kristjani še večje časti in spoštovanja skazujejo. Globoko spoštovati mašnike opominjajo tudi vsi cerkveni očetje. „Dalječ bodi od mene, da bi jaz kaj nespodobnega rekel od tistih, kteri z besedami svojih žegnanih ust kruh v Jezusovo telo spreminjajo; po kterih smo tudi mi kristjani postali, kteri ključ nebeskega kraljestva imajo, in kteri že pred dnevom sodbe sodijo“, tako sv. Jeronim govori. „Spodobi se, da mašnike spoštujemo še bolj, kakor kralje in cesarje, še bolj, kakor svoje lastne starše“: sv. Krizostom pravi. Zakaj starši so nas le iz mesa po telesu rodili, mašniki pa v svetih zakramentih dušo prerodijo za večno zivljenje. In sam Jezus od mašnikov takole govori: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ Luk. 10, 16. Tako tedaj sam Jezus svoje namestnike spoštovati zapoveduje.

Dolžni so verni kristjani: 2. svoje duhovne pastirje, mašnike božje ubogati; zakaj oni so njih duhovni očetje, ki jim v božjem imenu zapovedujejo; oni so od samega Jezusa postavljeni, da jim pravo stezo proti nebesom kažejo. Kteri pa dušnih pastirjev ne ubogajo, kteri njih besed in svarjenja ne porajtajo in jih le zaničujejo, tisti samega Jezusa zaničujejo, kakor sam pričuje, rekoč: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, tudi mene zaničuje.“ Res, da so nekteri duhovniki, ki se svojega stana prav ne deržijo, kteri sami

ne živijo tako, kakor učijo v imenu Jezusovem, kateri vernim kristjanom morebiti dajejo veliko pohujšanje. Pa zavolj nekterih slabih, se celi častitljivi mašni stan zaničevati ne sme. In tudi v nevrednih božjih služabnikih se mora vsaj njih sveti mašni stan spoštovati, akoravno sami na sebi nobenega spoštovanja vredni niso. Tudi nevredne mašnike morate ubogati, kar vam v božjem imenu zapovedujejo; kakor je tudi Jezus nekđaj od farizejev govoril, rekoč: „Po njih djanju nikar ne delajte; dopolnite in delajte pa vse, kar vam rečejo.“ Mat. 23, 3.

Iz družbe svetega Avguština se je nekđaj nek mašnik močno pregrešil. Veliko pohujšanje je napravil vsem vernim kristjanom. Nespametni ljudje pa namesto da bi ga bili omilovali in za njegovo spreobernenje molili, so ga začeli zaničevati in sovražiti pa tudi vse druge mašnike, kar jih je v tisti družbi bilo. Ali poslušajte, kako je sv. Avguštín tega nesrečnega, pa tudi druge svoje mašnike zagovarjal. „Vi zaničujete mene in moje mašnike, tako je govoril, ker se je eden pregrešil. Pa kateri kraj, ktero človeško družbo mi na celem svetu znate pokazati, ki bi ne imela nobenega madeža.

Naj bi v moji družbi še toliko pobožnih in bogaboječih bilo, ali se je temu čuditi, da vendar eden pade, ker je tudi le človek. Ali smem tirjati in pričakovati, da bi moja družba svetejša in popolnša bila, kakor vsaktera, ki je kdaj na svetu bila? V Adamovi družini je bil eden dveh bratov ubijavec. V družini Noetovi, ki je štela osem ljudi, je bil hudobni Kam, ki je svojega lastnega očeta zasramoval, pa tudi od njega bil preklet. Iz družine Abrahamove je morala Hagar s svojim sinom Izmaelom zbežati. V družini Izakovi je bil Ezau hudoben sin. V družini Jakobovi je Ruben očetovo postelj omadeževal; drugi bratje so pa prodali nedolžnega Jožefa. V družini Davidovi je bil Amon gerdi nečistnik, Absolón pa velik puntar zoper svojega lastnega očeta. Kaj še več hočete? V družbi Jezusa Kristusa sta iz med 12 aposteljnov dva, Jakop in Janez častilakomna, Peter zataji svojega Gospoda, Judež ga izda sovražnikom in se pogubi. Bi se pa podstopili, zategadelj vse sv. patriarhe in njihove družine zaničevati in pogubljeti, zaničevati in pogubljeti samega Kristusa in njegovo apostoljsko družbo, ker so se samo nekteri pregrešili in zoper

svoje dolžnosti ravnali? Vsak mora spoznati, kako krivično bi bilo, ako bi tako mislili in na tako vižo sodili.⁴ Iz tega se vidi, da noben stan na svetu čisto popolnoma ni; tudi mašnik zna hudo grešiti, ako ga božja gnada zapusti. Pa vendar zavolj enega ali več hudobnih se častitljivi mašni stan zaničevati ne sme. —

Dolžni so pa verni: 3. za svoje duhovne pastirje tudi moliti. Noben stan tako težkih dolžnosti nima, kakor ravno mašni stan. Človek v nobenem stanu tako globoko ne pade, kakor mašnik, ako ga roka božja zapusti. Zategadelj je vseh vernih sveta dolžnost, moliti za svoje duhovne pastirje, naj jim Bog pomaga, njih težke dolžnosti zvesto dopolnovati; naj jim Bog v tem težavnem stanu svojo posebno gnado in pomoč deli; naj jih milostljivi Bog podpira v njih slabostih; naj jih ljubeznivo varuje na vseh potih tega časnega življenja, da ne padejo, da drugih za seboj v pogubljenje ne potegnejo, ampak da bi zamogli sami sebe zveličati; pa tudi vse tiste v nebesa pripeljati, ko so jim tukaj v njihovo skerb izročeni! —

S k l e p.

Vidili ste, ljubi kristjani! kako svet in častitljiv, pa tudi kako nevaren je mašni stan! Prav je in poštene želje imate, ako vi, ljubi starši! kterega iz med svojih sinov želite v ta imenitni stan spraviti. Pa le nobenega ne silite; tega Bog ne daj! Pod soncem bolj nesrečnega človeka ni, kakor je mašnik, ki ni od Boga poklican v ta sveti stan, kateri se je le zavolj staršev posvetiti dal za mašnika. Le tisti v tem stanu svojo srečo najde, tisti bo zvest služabnik božji, tisti bo sebi in drugim nebesa odpiral, ki je, kakor nekđaj Aron, od samega Boga izvoljen in poklican v ta sv. stan. Da bo pa sv. cerkev samo take vredne in zveste služabnike za božjo čast in zveličanje vernih vnete pastirje dobila, molite in prosite večnega Boga tudi vi; posebno kvaterne čase ali kaderkoli se novi mašniki posvečujejo, molite in prosite Boga za dobre mašnike; zakaj dobri in zvesti mašniki so poseben božji dar; dobri in zvesti dušni pastirji so za Bogom vaši nar večji dobrotniki; oni sebi in vam v nebesa pomagajo! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

3. Ali tedaj dela in opravila, ki so brez gnade božje storjene, nimajo nobene vrednosti?

Če se dela in opravila proste stvari božje, človeka, ne izhajajo iz gnade božje, one v zadobljenje večnega zveličanja nimajo nobene vrednosti, naj so kakoršne in ktereколи hočejo; „saj človek brez gnade božje nič zaslužnega k zveličanju doprinašati ne more.“ Začetek — tek — in dokončanje opravičenja človeka, kot tudi krona za keršansko pravico, vse to izteka iz gole gnade božje, pri nobenem človeku pa iz njegovega lastnega zasluženja. Lepo in razumno po svoji navadi od tega sv. Avguštin govori. Kadar pride do razlage tehle Davidovih besed Ps. 110, 3.: „Kar je Bog storil, je hvale vredno in častito“, on reče: „Kaj je častiljivšega, kot hudobnega opravičiti? Ali pa mar to častitljivost božjo človeško delo prehiti, da je namreč človek zato vreden opravičen biti, ker svoje grehe spozna? Nak, temuč (kot David govori) to je le častitljivost Gospoda: „da, kjer je greh obilen bil, je gnada božja še obilniša postala.“ Ali pa mar iz del? Nak — si zopet z besedami sv. Pavla, Ef. 2, 9., odgovori, ne iz del, da bi se kdo ne hvalil; zakaj mi smo njegovo delo, stvarjeni v Kristusu Jezusu k dobrim delom.“ „Zakaj človek ne dela sicer pravice, kot če je opravičen. Opravičenje se pa z vero prične, grešnik mora nar poprej vanj verovati, kateri ga opraviči, tedaj ne kažejo poprejšne dobre dela, kaj je zaslužil, temuč naslednje, kaj je prejel. Od kod je tedaj to spoznanje (greha)? To še sicer ni delo pravice, temuč je še le grajanje pregrehe; pa naj si je kar hoče, služi naj ti v to, da se, o človek, sam zavolj sebe ne hvališ, „temuč kdor se hvali, naj se v Gospodu hvali“ Zakaj, kaj imaš, da bi ne bil prejel?

„Ne tedaj samo veličastvo Gospodovo, ko je hudobni opravičen, temuč spoznanje in veličastvo, oboje je Gospodovo delo. Kaj bomo koli od tega rekli, ker se usmiliti hoče, in uterdi, kogar uterditi hoče, ali je mar v Bogu krivica? Daleč proč. Zakaj njegova pravica ostane od vekomaj do vekomaj.“

Ti pa, kdo si, o človek, na tem svetu, da si Bogu odgovoril? Bolj zapopadljivo pa, kot so zdaj izrečene besede sv. Avguština, vam bojo tele besede sv. Tomaža: „Človek sam od sebe po svoji natori ne zamore zaslužnih, in večnemu življenju primerjenih del doprinašati, temuč k takim delom mu je višje pomoči treba in to je pomoč gnade: tedaj človek brez gnade ne zamore večnega življenja pridobiti; dasiravno zamore storiti natorne dela, da si pridobi kake natorne dobrote, kakor so, delati na polju, piti, jesti, prijetla imeti, in kar je več takega.“

Toraj si, o človek! bodi si kdor koli hočeš, zavolj nobenega dobrega dela, naj si je kakoršno hoče, nikdar sebi hvale ne išči, hvale ne dajaj. Zakaj če je tvoje delo v resnici dobro, je dobro le iz gnade, iz tega nezaslužnega dara božjega. Delo zavolj človeka in človek zavolj dela ni zveličanja vreden, temuč delo, ali človek zavolj doprinesenega dela, bo od božje milosti večnega zveličanja vreden spoznan le po gnadi, ki jo nam je Kristus pridobil, in sv. Duh podaril, da doprinašamo dela. Kakor hitro pa človek zavolj svojih del ali čednost sebi hvale išče, ali si hvalo daje, ali na svoje dela kot na svoje zaupa, gnado zgubi, in torej tudi dela in z delom on vso ceno, zasluženje in vrednost pred Bogom. Torej je rečeno: „Bog ponižnim svojo gnado da, prevzetnim pa nasprotuje“; in za tega voljo tudi Jezus reče: „Ako vaša pravičnost ne bo obilniša, kot pravičnost pismarjev in farizejev (kteri so sebi dobre dela pripisovali, jih kot svoje ljubili, in hvalili), ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

Ravno tako si pa tudi prehitro ne obetaj, da si pravičen, in nebes vreden, zavolj nekterih le po natori, in po prirojenem nagibu ali nagonu serca doprinesenih dobrih del, če imaš postavim le po natori usmiljeno serce do človeka, in potrebnemu le iz tega nagiba ali nagona milošnjo podeluješ; ali če ti le zato mir ljubiš, mira iščeš, če si le zato trezen, prizanašljiv itd., ker so ti te ali take nagnjenja prirojene. Vse take in druge še tolike dobre dela, ki so le po natori od človeka doprinesene, njega pred Bogom še ne opravičujejo, ker naših del ne posvečuje natora, temuč jih posvečuje le

gnada sv. Duha. Res je sicer, da je greh takemu človeku, kateri ga še zoper svoje natorno nagnjenje doprinaša, še v večega prišteti; vendar pa zato še ne doseže ne pravice, ne zasluženja pred Bogom, kdor le po natornem nagnjenju dobre dela doprinaša, ne pa iz gnade božje. To nam spričuje življenje nevercov, ker nekterih življenje je bilo spodobno, čisto, trezno in z drugimi čednostmi osnaženo; vendar pa, ker se niso ne njih dela, in ne njih čednosti iz gnade izhajale, so jim bile brez zasluženja pravice. Če pa človek iz navdihovanja sv. Duha, ali s pomočjo gnade božje, dobre dela doprinaša, naj si je do njih že po natori nagnjen, ali pa ne, so mu vse pred Bogom zaslužne. Torej pravi Kristus: „Nihče ne pride k Očetu, zunej po meni.“ In to kažejo tudi besede sv. Pavla: „Zakaj, ktereколи božji Duh vodi, oni so otroci božji.“

Kar je pa od del le zgolj po natori doprinesenih rečenega, to velja tudi od del, do katerih nas ali kaka zunajna sila, ali kak drug, kakoršenkoli namen napelje. Zakaj večno življenje je zgolj le po Kristusu, in če si ga moremo z dobrimi deli služiti, nas pa vendar do njih mora gnada božja napeljevati, ktera se pa vendar zopet le po Kristusu deli.

4. Ali prva gnada tedaj (ktera se zamore v nemovna imenovati), ktero Bog grešnemu človeku podeli, da se v stan pravice poverne, se nikdar ne more iz kakega zasluženja izhajati; in ali je grešnik sam iz svoje moči v stanu, za njo se pripraviti?

Gotova je, da si grešni človek sam iz svoje moči ne zamore prve gnade, ktera ga k pravici začne napeljevati, nikdar zaslužiti, in se za njo še clo sam od sebe ne pripraviti. Ta gnada je zgolj sama milost po Jezusu Kristusu od Boga. Kadar jo namreč Bog grešniku v prvič podeli, on nad njim ne najde drugega, kot greh, kot spačenost, kot revščino, kar pot večnega življenja zadeva. Sv. Tomaž Akvin to resnico uči, kadar tele besede Jezusove razlaga: „Nihče ne more k meni priti, ako ga ne bo Oče potegnil, kateri je mene poslal“, ko bi se pa človek, pravi on, zamogel samega sebe pripraviti, bi ne potreboval, da bi ga kdo drug potegnil: torej se vidi, da se človek brez gnade ne zamore sam pripraviti. In sv. Tridentinski zbor od te resnice tako govori: „Začetek opravičenja se

pri odraščeni po božji vnemovni gnadi po Jezusu Kristusu godi, to je, po njegovem poklicu; ker bojo brez vsega svojega zaslužnja poklicani, da se oni, ki so se z grehi od Boga zašli, z vnemovno in pomagajočo gnado božjo, ktero sprejmejo in se je poslužijo, zopet na pot spreobrnjenja in pravice podajo.⁴

5. Po katerih stopinjah se pa zadobi gnada opravičenja.

Sv. Tridentinski zbor nas uči, da odraščeni grešniki navadno po šestih stopinjah zadobé gnado opravičenja. 1. Perva stopinja je: Gnada božja, jih vneme in podpre, da oni vero iz poslušanja zadobé, in da se iz proste volje k Bogu nagnejo, ker verujejo, da je čista resnica, kar je on nam razodel in obljubil. Mi smo sicer po zakramentu sv. kersta vsi dar vere prejeli, to da se grešnik s svojim slabim nekeršanskim življenjem tega prežlahtnega daru nevrednega stori; iz tega pride, da nekteri pride ob vero do vseh, nekteri ob vero do nekterih resnic, pri nekterem pa vera življenje zgubi, in resnica le mrtva v njem počiva, tako če tudi sliši resnico oznanovati, ga vendar nič ne vtisne ali gine. Tem more tedaj dar vere do od Boga razodetih resnic in obljub biti podeljen, ali pa poživljen, in s tem je še le perva stopinja do opravičenja v odraščnem človeku postavljena. Med več zgledov vam le enega v pojasnjenje tega nauka hočem podati. Ako je ravno sv. Pavl bil Judovskega roda, in učen v postavi, je bil vendar za Jezusa in njegov nauk še neveren, zraven pa krivičen preganjavec Jezusove cerkve. S čem je gnada božja njegovo opravičenje pričela? S tem, da ga je nar poprej k veri napeljala. Kakor hitro se mu Jezus oglasi: „Jaz sem Jezus, kterega ti preganjaš“, je sv. Pavl vso vero dal njegovim besedam in obljubam in on je s to vero stopil na pot opravičenja.

(Dalje pride.)

Listnica.

* Iz Celovca. K. D. Prav serčno me je razveselilo, kar sem bral v slednjem listu tvojem, preljubi „Slov. Prijatelj“. Prelepih „Šmarnic“ smemo pričakovati v Celovcu! Povedal sem tebi že lani, da se ta lepa pobožnost že od leta 1850 sem v samostanu tukajšnih čč. Uršulinarc obhaja, pa le bolj na tihem, samo za šolarce. Povedal sem ti pa tudi, da vsi goreči kristjani po mestu iz serca želijo, da bi se prelepe „Šmarnice“ očitno in slovesno obhajale. Pač močno bi vse te oveselilo, ko bi se to res zgodilo! Saj se vidi, kako radi ljudje hodijo v cerkev o sv. adventnem času, kedar je devetdnevnic k časti Marije prečiste Device po raznih cerkvah našega mesta! Pa ne le samo v mestu, tudi po deželi bi se ta pobožnost lahko napravila. Zjutraj na vse zgodaj, pa zvečer, kedar je delo že storjeno, bi se naj bližnji lahko v farni cerkvi snidili in božjo mater počastili. Vem, da bi se posebno Slovencom to lepo opravilo prav prikupilo, ker Slovenci rožno devico Marijo in mater božjo posebno radi častijo.

Koliko prelepих pesem „od Marije“ imajo, koliko pobožnih bukvic? Takšnih za „Šmarnice“ posebno pripravnih tudi ne manjka, kakor so postavim nemške prav lepe bukvice „Die Mai-Andacht von Al. Johann Kaltner, Kuraten am Johannesspital zu Salzburg“, Huguetove „die Feier des Marien-Monates“ itd. Za Slovence bi bile prav „Marije Rožen cvet“ po Kaltnerjevih bukvicah poslovenjene, „Mesenc Marije“, „Šmarnice“.

Kako se razveseljuje naše serce ob veseli vigradi, kedar se njive in travniki lepo ozelenujejo, nedolžne ptičice tako milo pod nebem pojó! Kako veselo bi bilo, ko bi se o tistem veselem času ob zjutrejšni zori in o zvečernem mraku po naših cerkvah pobožne pesmi k časti matere božje razlegale; gotovo bi se te pesmi sčasom tudi med delom pele, nečednih bi se pa manj slišalo. — Kako bi veselo bilo, ko bi seme svetih nauk ob Šmarnicah v serce sejano tako kalilo, kakor jaro žito na polju!

Oživila bi naša domovina gotovo po predprošnji Marije Device ko ljuba zemlja o lepi vigradi!

* Iz Celovca. V šolskih postavah od 23. maja l. 1854 bemo, da vis. ces. kr. ministerstvo želi in zaukaže, da bi učitelji ljudskih šol med seboj menjali se (alternirali).

To se je v več krajih že vpeljalo in tudi pri nas v Celovcu. — Vsi skušeni in bolj omikani učitelji novejšega časa, ki so vneti za vse, kar duševno omikanje mladine vspešuje, pravijo, da je to prav in drugače ravnati bi bilo šolsko napredovanje overati. Tudi vsi starši, koji svoje otročiče po 6. letu šoli priporočijo, so jako gmetni, da otroci 4 leta enega in tistega učenika imajo.

Učenim in za dobro šolo vnetim to bolj na tanjko razodevati, bi bilo prazno delo; ker se jih pa vendar še mnogo nahaja, koji po-

prašujejo, ali je to dro hasljivo, da učitelji prestopajo s svojimi učenci iz enega razreda v drugega, jim hočemo pokazati, da so cersarske postave vedno modrejše od tistih, kojim ne dišijo.

1. Učiti je imenitna reč, pa veliko imenitnejša je še, otroke po keršansko izrežati. Otroška reja v šoli mnogo škode terpi, ako učenci učenika le 10 mescov imajo, in potem k ptujemu prestopijo. V tem kratkem času učitelju ni mogoče otrok dobro spoznavati; posebno težavno je to v gostih razredih, koji pri nas glasno pričajo, dokler pa učencov prav ne poznaš, jih tudi ne moreš modro in koristno podučevati, še manj pa izrežati; kajti zaupanja do tebe nimajo, pokorni niso in zlatega mirú ne dajo.

2. Učenci svojega učitelja, kterege več let imajo, vedno bolj ljubijo in častijo, ga ložej razumejo, in potem takem se učitelju in učencom bolje godi.

3. Vsak učitelj drugači podučuje, in misli, da uči bolj in modrejši od drugega: zatoraj so vedno tožbe med učeniki, ki razredov ne menjajo. Tudi je težko od drugega začeto delo na pravem kraju začeti, delati in postopati kakor poprejšni; konec leta moraš pa zopet nedokončano delo verhnjemu učeniku izročiti.

4. Učitelji se nikoli tako ne soznanijo in spoprijaznijo, ako vedno v enem tistem razredu sedijo, clo v svojem razredu si ne more prav zvedeti, ker narpred ne vidi, in ne ve, kar se pred njim godi, in v svojem oddelku tako dela, kakor delavec pri kolesu.

Tak učitelj vsako leto eno gode, to mu mora sitno in ostudno biti, ga oterpne in mu um topi, da mu vse veselje do nauka in napredovanje umerje.

5. Alternirati budi veselje in ljubezen do učitve; predpostavljene in ljudstvo, ki vidijo, kako lepo učenci napredujejo, dobro in jasno vedó, komu gre za to čast in hvala.

6. Hočeš sloge in sprave med učiteljii, naj se menjavajo, vsak učitelj verhnjega razreda si dozdeva gospod čez spodnjega; spodnji pa zverhnjemu zaviduje.

7. Korist, koja iz alterniranja za posamezne predmete izvira, je velika in važna.

Kje bi bila tudi pravica, ako najstarejšega učitelja v 4. razred deneš, da se mu zavolj živeža lože godi, mlajši pa naj tri leta za njega delajo, zraven pa večkrat gladu terpé in dolgoy delajo, na verh pa še njemu prav in dovolj ni; od začetka pravi, da otroci nič ne znajo, konec leta pa vendar le to trobi, da vse, kar učenci znajo, so od njega naučili se. Rajni gosp. Rudmaš, Bog jim daj dobro, so težko in skerbno upeljali, da se učitelji vsaj nekterih razredov čredijo in verstijo. Radi bi bili vpeljali čredenje ali alterniranje po vseh razredih. Ali to je bilo tedaj nemogoče. 30 let so rajni svetovavec delali zvesto in slavno na šolskem polju. Kar so oni vpeljali, naj

se prenašlo ne prenašedi; oni so se zvesto ravnali po visokih postavah in po pravilih modre učave.

* Iz Belaka. L. F. Dolgo sem molčal, sedaj se hočem spet oglasiti.

Ledene zimske cvetice so zginile z mojih oken, od južne sapice so popihale ledeno skorjico na reki pod oknom, splavala je po vodi in bregu ogoljene pustila. Prijetni zimski znamki, da nam se bliža ljuba vigred. Po žilah naravnih bo jela tekati oterpnjena kri, bo poganjala bilke, steblice, berstje in listje, popke in cvet. Z naravskim veseljem nam letošnja vigred donaša in obeta še mnogo duhovskega.

Radostno smo pozdravili novico v „Prijatlu“, da bodo o zadnjih 3 pustnih dneh v stolni cerkvi pridige pred izpostavljenim presv. rešnjim Telesom, veseli nas, da bo ob svetkovini sv. božje glave vsak dan pridiga. Svet nevtrudljivo nastavlja zapeljive zanke; on nas spodbuja čuvati in delati, da verne ovčice zankov ovarujemo.

Tudi pri nas že delajo priprave, da se bo to leto še slovesniši obhajala pobožnost sv. božje glave. Naznanil sem Ti že lani, da sta dva dobrotnika za večno vtlemjila lepo pobožnost pri farni cerkvi, in da se je po dobrotljivih darovih omislila prekrasna mešna oprava, plajš, plajšič in dalmatike, letos so dobili še druge dve enakolične dalmatiki, da je sedaj oprava popolna za mašnika in 4 levite. Podobno sv. božje glave bo kinčala izverstno zdolbljena in pozlačena krona, ktera je že gotova. Leto za letom se kaj napravi v čast in slavo božjo, zmiraj se še najde dobrih milodarnih rok, ki ljubijo lepoto hiše božje. —

Všeč mi je letošnji šematizem, da zvem slovenske imena mnogih far in vasi, ktere ne bi sicer nikdar zvedel. Hvala sostavljavcu za to koristno delo.

Prebral sem pravila českega društva „Dedictvi svateho Jana Nepomuckeho“, ktere so nam č. g. F. F. poslovenili; prepričajo me, da bo naše društvo sv. Mohorja le tedaj se včverstilo, krepko rastlo, lepo cvetelo, če se bo po naliki českega društva osnovalo. Na cerkveno polje se mora prestaviti, v bratovščino premeniti, s časnimi se morajo tudi duhovni darovi deliti, in društvo bo jelo v koreninah se zaraščati, t. j. prostemu ljudstvu se prikupovati. Ljudstvu, omiki in duševni povzdigi prostega ljudstva je namenjeno društvo; doslej pa še ni kaj si globoko seglo v ljudstvo, kažejo nam imeniki družbenikov.

Hvala verlemu prizadevanju društvenega vodstva, izdane bukve so večidel izverstne, in mnogo mnogo naj čistejše pšenice posjale, ali s ravno timi stroški bi moglo društvo več koristiti, ko bi od ene strani več podpore imelo. —

K meni pride prost kmet in ne more prehvaliti „Goffine-ta“. Vpraša me, „zakaj se ne izdaja več tako lepih bukev?“ Odgovorim mu, saj se vsako leto po 2, po 3 takih bukev izdaja, ali plačati mo-

raš v družtvo sv. Morhorja.“ „Prav rad, ko bi le vedel, kam in koliko.“

To mu pa dušni pastir nar ložej pove, in vsaki, komur je mar za dušni blagor svojih ovčic, bo rad povedal in naše družtvo priporočal.

Meni se zde, vsaki fari je v prid in čast, če več družbenikov šteje. Eno sadno drevo v gošči mnogoterim pticam živeža daja, enako bojo pridni družbeniki koristili svoji okolici.

Če se letnina zniža, se bojo množili družbeniki. Po 12. pravilu dote sv. Janeza Nepomucena se knjige le vezane razpošiljajo; to je modro in bi bilo tudi našemu družtvu priporočiti.

Kaj pomagajo ljudstvu nevezane bukve, ne vejo jih varovati, leto in den ne pridejo v mesto, da bi jih vezat nesli, šavajo se tudi veznine, ktera je mnogokrat večja, kot knjižna cena. Naj bi torej vsaki o pristopu povedal, ali hoče vezane ali nevezane knjige dobivati. Za vezanje naj bi letnini še kej pridjal.

Omenim o tej priložnosti še druge potrebe. Živa potreba je slovenskim katehetom navod h katekeziranju po načertu Gruberja ali drugega veljavnega kateketa. Mislim, da bi s tim delcom vsim duhovnim postregel, kdor bi se ga lotil. Enakost je posebno v katehetiškem nauku potrebna, dosedaj je pa vsaki po svoje mahal in oral, kakor je vedel in znal. Le preveč natančen ne bi smel biti, da se vsaki po svoji sposobnosti prostejši mora gibati. O tej reči naj se kdo drugi oglasi. — Danes sem ravno na volji, zatoraj še nektere drobtince:

Prebiraje Dunajski cerkveni list, si mislim, ali bi ne hasnilo tudi „Prijatlu“, če bi se dalej po katoliškem svetu oziral. Čertice, ktere Prijatelj iz raznih kronovin Avstrijskih donša, so jako zanimive; nemaram, da bi se prikupile tudi novice iz daljnih krajev. Saj je naša vera vesoljna, in katoliška cerkev razširjena po vsem svetu, zatoraj vsakega bravca mika, da zve, kako se cerkvi, blagi materi, pod drugim obnebjem godi. Le tako mu je mogoče, ž njo radovati se, ž njo žalovati. Svetujem torej, da „Oziru po katoliškem svetu“ odmeniš zadnji list, ter v njem donšaš zanimiviše čertice iz celega sveta .p. mučenstvo škofa Melhiora v Košinkini — od Huanškega škofa itd. °)

Takošne čertice bodo namestovale zgodovinske izglede, kterih se bodo duhovni lahko v pridigah poslužiti mogli, ljudstvo pa bo jih dokaj rado prebiralo. Presodi!

V pokus Ti ponudim sledeče verstice vzete iz doklade 8. lista Dunajs. cerkv. lista t. l.

Iz Šlezkega. 10. febr. po A. P. Z.

„Pred 20 ali 30 leti je namerjala naša vlada t. j. pruska, gornoslezke Poljake po spodnjih šolah ponemčiti; vsi nauki so se nemški

*) Imamo mnogo take robe pripravljene, pa prostora zmanjkuje; se ve da bi bilo dobro. Vredn.

učili, poljski jezik je bil popolnoma iz šole odrinjen. Namera vlade je bila dobra, pa le slabo slabo se je ponesla. Svojega namena ni dosegla, ne edinosti v jeziku, ne večji ljudske omike; zatoraj je poznej slovo dala svoji nameri, ker otroci niso ne poljsko, ne nemško prav govoriti mogli. —“

Slovenski in poljski narod, dve veji enega stebila, kako podobne ste si v svoji osodi!

Sčasoma bi dajal statistični pregled katoličanstva po Evropejskih državah itd. Imaš mnogo cerkv. listov in drugih časnikov; lahko bi ti bilo, kar se ti dopade, zarisati, ter v torbici zunaj avstrijskih novic prinesiti.

Še eno: govorov o priložnostih (Gelegenheitsreden) Nemci in Slovenci potrebujemo. Če bi se nam kateri kratki ogovori pri porokah itd. podali, bi gotovo vsi bli veseli. — Govori v manuali niso koj všečni in preterdo poslovenjeni.

Milostljivi knezoškof so nas spet s slovenskim pastirskim listom razveselili. Ustregli so željam vseh slovenskih ovčic in napravili veselje, ktereга so davno pogreševale. Bog hotel, da bi naj žlahnejše seme padlo v nar. rodovitnejo zemljico in donašalo stoterni sad!

* Na Reki (Fiume). O. A. V. Vem, da boš mi rekel, da sem zaspan, ali celo mertev, ker ti dolgo časa iz naših krajev ne sem nič prinesel. Pa ne zameri, vsaj z novim letom bom tudi jaz zaspanega človeka slekel, in bom se tersil novega — marljivejšega obleči. — Že s koncem pretečenega leta sem te namislil razveseliti z eno prav lepo novico, ktera bi ti gotovo bila všeč, pa dobro da ne smem; zakaj zavoljo mene bi ti ljudje rekli, da si lažitorba, kar se tvoji vernosti in resničnosti na noben način ne pristoji. Toda upanje mi je spodletelo in se je na vodo obrnilo. — Ko so pretečeno leto vis. čast. G. šolski svetovavec tukajšne ljudske šole obiskali, se je zelo govorilo, da bo to leto raz italijanske glavne šole druga nemško-slavjanska glavna šola osnovana. Nektere sprave so se za to šolo že pripravljale. Pa kaj? Ko se je šolsko leto spet začelo, je vse vtihnilo, in pri starem kopitu ostalo. Zakaj to? tega ne znam povedati, le to rečem, da nam je slavjanskih šol tukaj neobhodno potrebno. Naše primorsko mestice šteje kakih 13 tavžent duš s svojo okolico. Med temi pa, da ne rečem preveč, se le 2tavžent morebiti najde; kateri slavjanske besede ne razumejo, in so plujci nar. več iz bližnjih italijanskih krajev. Nemcov imamo clo malo. Saj se je do leta 1850 malo kter človek znajdel v Reki, kateri bi nemški govoril. Sedaj se ravno nemška beseda med nami več krat sliši, ali ti jezik nar. več rabé deželski uradnici in vojniški častnici. Med prvimi boš najšel dosta listja iz slovanskih gajev, in sicer takšnih gospodov, ki so se pred 10 letmi z dušo in telom za narodnost poganjali, sedaj pa se sramujejo prijatla po domače pozdraviti. — Toda takšnih jaz med Nemce ne bom štel, če ravno s svojimi doma zmirej le po nemško kramljajo. Prav za prav se tedaj reči mora: Reka je slavjansko mesto. — Ali slav-

jansko mesto bi tudi moralo imeti narodno šolo, v kateri bi se otroci potrebnih navkov v domačem jeziku naučili. Kakšna pa je pri nas zadelj šol? poslušaj da malo. Mesto ima glavno šolo terdo italijansko. Ker je pa ta šola za celo mesto sama bila premalo, dana njej je bila farna šola in podružnica na Plasih na pomoč. Farna šola je tudi prav po italijansko skrojena, le podružnica je slavjanska, zakaj je zunaj mesta, in le kmetiški otroci jo pohajajo. Praktični dokaz, da slavjanski jezik je le za kmete in prosto ljudstvo, omika pa stoji v tem, kar človek nar manj razumi. — Po mojem mnenju katoliških šol prva omika je podučenje otroka v nauku keršanskem. Če pa gospod katehet nauk keršanski prav po toškansko razlagajo takšnemu otroku, ki le nekatere besedice italijanske pokvarjene za silo zna izreči, od toda se slaba omika v keršanskem življenju more pričakovati.

Že odrašenemu človeku, ki je v raznih naukah dobro izurjen, je težko, kakšno reč v ptujem jeziku poprijeti, kako težko težko pa more biti otroku? Sam še se dobro domišljam, kako mi je bilo pri duši, kedar sem se doma pri fari nemški katekizem moral učiti, ko sem prašanje in odgovor morebiti stokrat opetoval, dokler sem se ga kot papiga ali čoja izgovoriti naučil. Kaj pa je pomenilo, za tem ne g. katehet, ne jaz ne smo veliko popraševali, samo da sem jaz znal lepo po nemško odgovor okrožiti. — Ko sem pa malo po nemško se naučil hrustati, mi je scer z učenjem malo bolje hodilo, ali kaj mi je bilo pomagano, ker je prva podlaga ali temelj manjkal. Ravno taka se tudi našim rečkim otrokom godi. Otroci doma s starši in med seboj zmiraj horvatski govorijo, le kako besedico pokvarjeno znajo po italijansko žlabudrati, ko pa v šolo pridejo jih italijanščina pritiska, ptuje matere ljubezen jim se v sercu zasadi, starši neumni, kakih je več med Slavjanskim narodom, misle, da sin ali hčer Bog zna kako prebrisan glavo ima, če kako ptujo besedico zna zakrožiti, jim verno pridigujejo, naj bi se tega ali unega jezika urno učili, ker od toda njih sreča visi; ali ne znajo, da bi nar poprej bilo v domačem jeziku iskati kraljestvo nebeško, in nja pravico, in še le za tem naj bi se ostale reči, ktere so v navadnem življenju potrebne, pridjale. Enkrat sem se z enim gospodom, ki ravno z farno šolo opraviti ima, zadelj te prenapetnosti pogovarjal, na 100 načinov si je prizadeval dokazati, da so Rečani Italjani. In za to poterditi mi je povedal, da so neki dan prašali enega šolarčka, kaj to pomeni „zora“ ali zarja? pa jim ni znal razložiti. Kakšni so tedaj Rečani Slavjani? O prav lep dokaz! pest na oko. To je bilo veliko čudo, ali ne vidi se ravno tistemu gospodu čudo, kedaj sliši odraščene ljudi in otroke in scer šolarje prav pofarbano italijanščino govoriti, da človeka v želodcu zavija, kedar sliši, da se dvema jezikoma na enkrat velika krivica godi. Večkrat se od naših Italijanov sliši: „salute me la frai-lica“, pozdravite mi gospodično. Glej v enem izrazu tri jezike štenfane. „Ho rotto alla mama un lončić.“ „Ho mangiato i compiri.“ Poterl sem materi en lonček. Jedel sem krompir. To je običajna

rečka italjanščina. Pa je za takšne nedušljive Italjane toškanska šola? vsak naj sodi. — Dobro so stari Rečani znali, kakšne so kervi, zato so že od nekdanjih časov (ab immemorabili) imeli v cerkvi božjo službo ilirsko, in beseda božja se jim je zmiraj v slavjanskem jeziku pridigovala. Cerkevna božja služba še se dandanešnji vsak dan po ilirsko opravlja, vsak praznik in vsako nedeljo se nam po ilirsko pridiguje in keršanski nauk po domače razlaga, le v postu imamo italijanskega pridgarja. Kje pa je kerščanski nauk za tiste, ki so se v šolah katekizem po italjansko učili? nimajo ga. Po takem je fant, ki se je po dokončanih šolah rokodelstva lotil že izdelan kristjan, da mu kerščanskega nauka ne treba, in če bi ga ravno hotel iti kam poslušat, ne more, ker mu je že malemu slavjanska beseda ogavna postala. Kakšno tedaj krivico delajo prenapetneži ne samo narodu, ampak tudi veri, vsaki bo lahko presodil. — O kako lepe in razborite so zadelj podučevanja kerščanskega nauka cesarske postave! pa kaj pomaga, ker jih nekteri nočejo razumeti, zato se godi, da siromaški Slavjan vkljub vsem postavam ima ravno tisto dobro med sosednimi narodi, katero breg, mimo kterega prav dereč potok teče. K zadnjemu se ti imam povedati, da so traki reda sv. Vincenca Pavlana tudi k nam prisvetili. Dolgo časa je oskerbnništvo tukajšne bolnišnice željelo, da bi se miloserčne sestre v njo upeljale. Hvalevredna želja jim se je še le pred malo časom dopolnila. Zadnje dni oktobra je prišlo iz Zagreba 16 sester, med kterimi je večja stran iz Slovenk iz Štajarske in Kranjske. 7. novembra so jih presvitli g. Dr. Venceslav Soič, novoimenovani škof belogradski in smederovski, vpricho velike množice tukajšne oblastijske gosposke in gradjanov slovesno vpeljali, Bog daj, da bi se zar kerščanske ljubezni, ktera je pravi znak naše sv. vere, povsod razprosterl, naj bi vidili vsi kraji sveta, kaj zlahtnega le tista vera poroditi zamore, ktera se v dobrih delih izkazuje.

Iz Štajara. Že je blizo ljuba pomlad, zmadletje nam že kaže okroglo rudeče lice in prijazno rumenosvetle oči k nam obrača; zima popušča, jemlje slovo in se odpravlja v druge dežele. Popki na vejicah se košatijo, kmalo bodo razcveli, po senožetih že kdebodi lučejo beli zyončki iz zemlje ter vabijo človeka iz zakajenih sten na delo, ki se odpira na vseh krajih. O zlata pomlad! bodi pozdravljena, ti predramiš vsako stvar v novo življenje.

Tudi nas, Slovence na Štajaru, v duhovnih zadevah, je mlatila huda zima z ledenimi perotmi dolge čase. Nesmiljena osoda je naslonila težko nogo na nas in tlačila nas je brez kakega upanja na boljše srečnejše čase. Bili smo pozabljeni in neporajtani. Ali glej! že se pomiče blizo pomladna toplota, ki bo ogrela togoto ubogim slovenskim Štajarcom: od dneva do dneva raste zanesljivo upanje boljših časov, in kadar dobimo našega premilega rojaka g. Martina Slomšeka, knezoškofa v zidine Mariborske, bo od veselja poskočilo serce vsakega domorodca, duhovne merzlotne bo kraj, in nas bo počelo greti toplo poletno sonce. Bog naj

živi sedajnega sv. Očeta Pija IX. in verlega svetlega cesarja Franca Jožefa I. dolge leta, ki sta stajarskim Slovencom spoznala pravico, in njim dovolila, česar so že dolgo želeli in večkrat prosili — pa zastoj! —

Še ni dolgo, da sem imel priložnost obiskati Mariborsko mesto, in naj prvo me je gnalo proti cerkvi, ktera vsa ponovljena in olepšana čaka ljubega škofa. Kaj in koliko so je vse po neutrudnem prizadevanju gosp. Glazarja, fajmoštra pri sv. Petru blizo Maribora, v pretečenem letu storilo za nov škofov sedež, mora človek občudovati; in kako darežljivost so naši duhovniki z obilnimi darmi pokazali, ktere so iz lastne skrinje nagrabili in od vseh far na pomoč v Maribor pošiljali, stoji zapisano pri Bogu in ljudeh. Kdor je bil pred nekimi leti v mestni farni cerkvi, in stopi zdaj zopet v ta sveti kraj, bo našel vse oltarje in vsak kotec kot prerojen bliščeti. Med vsem drugim pa naj silnejše v oči pičkajo novozložene orgle. Zares so izverstnega dela, in vsak, ki jih je vidil, skerbno poprašuje po imenu vse hvale vrednega moža, ki jih je postavil. Njih zunajna lepota je tako lepa, da kaj više želeli ne ostaja, pa tudi čist in silen glas je tak, da človek ves osupnjen stermi, in lahko bi človek mislil, da sliši mile rajske glasove. Glasno bo tudi, ljubi Koroški bratje! kot pri vas pretečeno leto, pri nas na Stajaru, ako bo božja volja, še to leto Alleluja od ust do ust donela, tudi mi bodemo našega novega dušnega pastirja, kakor vi lani Vašega naj berž v avgustu ali septembru z otročjo radostjo sprijeli in večnega Boga milo prosili, da bi dolgo živeli in srečno vladali svoje nove ovčice; naj bi svoje vladarstvo tudi srečno enkrat dokončali, in nas tje v uno veselje pripeljali, od ktereга sami pojejo, da čaka človeka „v presrečni deželi, kde mlado je vse.“

Cerkveni novičar.

* Iz Celovca. Rumeno solnce pošilja prijazno svoje žarke na našo zemljo, jo tako razsvetljuje in ogreva, jo dela živo, rodovitno in veselo. Vzemi naši zemlji ljubo solnce, in zemlja naša je temna, pusta, mrtva. Kar je zemlji rumeno solnčice, to je sveti katoliški cerkvi presv. rešnje Telo. Vzemi jej to, in sv. vera naša peša in hira, umira in umerje. Kdor je toraj svete in resnične volje, sv. kat. vero podpirati, da veselo živi in cveti, dela in rodi, kdor tega želi, mora terdno veró in živo ljubezen do ljubega Jezusa v presv. zakramentu zbuhati in vnemati. Pri nas v Celovcu je stara navada, tri poslednje pustne dni presv. rešnje Telo izpostavlјati v sto'ni ali nek-daj jezuitarski cerkvi. Pa že nekaj let semle je stala presv. monštranca na altarju, ali vernih je bilo le malo, ki so hodili Jezusa častit in molit. Oh to je bilo žalostno, — tudi katoliško življenje je jelo hirati. Letošnje pustne dni je pa bila vse druga. Vse tri dni ob

petih zvečer je bilo v stolni cerkvi toliko ljudi, da bi človek mislil, celo mesto se je zbralo. Presvitli knezoškof so poskerbeli, da so bile te tri dni pridige v stolni cerkvi. Nedeljo je pridigoval č. g. Peter Funder, konsist. svetovavec, in ljudem živo in ognjeno dokazoval, da je Jezus Kristus v presv. rešnjem Telesu resnično pričujoč. Pondeljek je govoril č. g. Dr. Vošnjak, novoimenovani stolni korar lavantinski; pridigoval je od sv. maše, in jasno in ginljivo dokazoval, da je sv. maša prava nekervava daritev nove zaveze. Torek so pa na leco stopili knezoškof sami in govorili od nesreče mlačnih kristjanov, ki le po redkoma hodijo k mizi božji. Godi se takemu, kot mladiki, ki se jame od terte ločiti in sušiti, — potem se odlomi, pade na zemljo v lužo in se pomandra; — slednjič se pobere, dene v peč, da gori. Res kej takega še nismo slišali. Vidilo se je tudi na ljudeh, kako globoko da jim svete besede do serca padajo. Gotovo božje seme, ki se je sjalo te tri pustne dni, ne more ostati brez naj boljšega in naj žlahtnejšega sadu. Oče nebeški bo dal vesele rasti, da bo dozorilo nar lepše sadje. Ako ljudje začnejo sv. rešnjo Telo bolj živo in pobožno moliti, bojo gotovo tudi rajši v cerkev hodili, bolj pogostoma k božji mizi pristopali, in obnovilo se bo pravo katoljsko življenje. Zatoraj so presvitli knezoškof tudi zakuzkali, da se bolniki nemajo več skrivši le tihoma obhajati. Očitno naj se nese revnemu bolniku nebeški kruh, ki daje večno življenje. Javalne po celem obširnem svetu katoljskem ni taka žalostna navada, kakor je bila dosedaj pri nas v Celovcu in še tudi drugod po Koroškem. Skrivši — bi rekel po kontrabantarsko — so duhovniki nosili živega Boga ubogim bolnikom! To ne sme več biti, hvala Bogu in svitemu knezoškofu; tega se serčno veselijo vsi pravoverni kristjani, pa tudi uni neverni in merzli se bojo zmodrili. Naj pa reče hudobni in neverni svet, česar se mu poljubi: — presv. rešnje Telo je duša, solnce in življenje naše sv. katoljske vere, ono bodi češčeno in hvaljeno vekomaj!!

* Iz Celovca. Leta 1858 se je za bogoljubne in dobre naprave in družbe po Kerški škofiji nabralo 2484 fl. 56 1/2 kr. sr. in scer: za družbo Leopoldinsko 568 fl. 6 1/2 kr., za dr. sv. Bonifacija 502 fl. 25 kr., za dr. rožne D. Marije brezmadežno spočete 230 fl. 3 kr., za dr. sv. destinstva 136 fl. 34 3/4 kr., za Marijino družbo v pomoč misijonu srednje Afrike 307 fl. 9 kr., za božji grob v Jeruzalemu 282 fl. 23 kr., za gluhomutce v Celovcu 216 fl. 37 kr., za sirotišnico čast. Uršulinarc 241 fl. 28 3/4 kr. — Družbe rožne D. Marije brezmadežno spočete ima blagi namen, pomagati kristjanom na Jutrovem, posebno katoličanom v turškem cesarstvu. Ti kristjani, po veri in kervi naši bratje, so prave reve in sirote. Zatoraj so to družbo naš premilostljivi knezoškof vnovič priporočili. Oznanili so pismo, v katerem sv. oče papež vsem družnikom velike odpustke in milosti delijo, ter vabijo vse duhovnike, naj da svojim vernim to družbo priporočajo in v svoji okolici podružnice napravljajo. —

Iz št. Andraša v lavantinski dolini. Mislim, da Vam in tudi vsem čč. gg. bravcom „Slov. Prijatla“ ustrezem; zatoraj Vam pošljem kratek pregled Lavantinske škofije. Posnel sem ga iz šematizma l. 1859. Cela Lavantinska škofija, kakor je sedaj osnovana, šteje 332,400 duš. Škofija je razdeljena v 20 dehantij in šteje 169 far, lokalij pa 47. Djanskih duhovnikov je 359, 18 jih je po drugih službah, 70 jih je minihov, in 47 pensionistov; vseh duhovnikov vkup jih je 494. Minulo leto je umerlo 13 duhovnikov, bogoslovcov pa je vseh vkup 45. — Iz med 20 dehantij jih stoji 6 na Koroškem in pridejo še to leto h Kerški škofiji. Te dehantije se pravijo: Št. Lenarška, Wolfsberška, št. Andraška, Pliberška, Doberlaveška in Velikovska. Perve dve dehantiji ste terdo nemške in štejete 23,729 duš, št. Andraška je večjidelj nemška in šteje 19,345 duš, izmed katerih jih je okoli 3000 Slovincov; tri poslednje dehantije so slovenske in štejejo 47,838 duš. Kerška škofija dobi toraj od Lavantinske škofije 90,912 duš.

To veselo novico ste gotovo tudi že brali, da so presvilli cesar preč. gospoda Dr. Janez Vošnjaka, špirituala Celovskega seminišča, izvolili za stolnega korarja Lavantinske škofije.

° Iz Gorice. Bliža se sveti postni čas, bliža se torej čas postnih pridig, in za postne pridige se po Talijanskem, in tudi v našem mestu Gorici zunajni pridigarji slišijo; vsako leto tedaj so iz pervega vsi mestnjani radovedni znati, kdo bo neki letos pridigal? To je pri nas tukej taka navada. Letos se tudi poprašujejo, in kakor slišim za gotovo, nam pride zopet nek Kapucinar iz Talijanskega in iz ravno tistega samostana, iz kterega je bil lanski. Bomo vidili. Lanski pridigar je bil mož zato, vse ga je rado in gotovo ne zastonj poslušalo, znal je namreč k sercu govoriti; upamo, da bo letošnji tudi dobro se obnašal, saj tako obetajo.

Semenišče za mladenče, ki se mislijo v prihodnje k duhovskemu stanu obrniti, je pri nas v Gorici uže odperito in osnovano, kakor je bilo uže povedano. Čez dvajset taužent goldinarjev je bilo v ta namen v kratkem zbranih, in k temu so prišle še grof Werdenbergove stipendije, menim da 24, vsaka po 120 fl. na leto. Institut ta stoji sadaj po tem takem na terdni podstavi. Ene same stvari mu še manjka — pripravne hiše. Za dve leti, kakor slišim, so najeli neko hišo, v kateri so letos pod streho vzeli pervih 20 nadepolnih mladenčev. Kaj in kako se bode poskerbelo za prihodnost, ne vemo, gotovo pa se bo nekaj zgodilo, zakaj zdaj se močno govori, da bi se ali ta ali una hiša kupila, ali pa tu ali tam nova zidala. Samo niso še dognane te stvari, in konec pričakujemo. Bomò vidili tudi to reč, kako se bo končala. —

Ravno smo sprejeli slovenski pastirski list premilostlj. knezonadškofa našega. Svitti gospod svojim vernim ovčicam ljubeznivo in jasno dokazujejo: „Zakaj nam cerkev post zapoveduje?“ „Čas svetega posta, pravi prelepi past. list, nam ima biti čas poboljšanja

in pokore, de se potem takim vredno pripravimo obhajati presvete velikonočne praznike; . . . cerkev hoče, da se ločimo od posvetnega šuma, ter nam zapoveduje post, de bi enkrat zares v sé šli, sami sebe premagali in pokoro delali." Na koncu pa se berejo tele prelepe besede: „Postni čas, čas pokore in zatajevanja, bodi nam podoba našiga življenja; velikonočni praznik pa naj nas spomni na prihodnje življenje po vstajenji. Če tukaj na zemlji z Jezusam terpimo, in v božji gnadi umerjemo, bomo tudi enkrat z njim poveličani.

Preljubeznjivi v Kristusu! obernimo bližnji postni čas v svoje zveličanje; vadimo se v zatajevanju samih sebe z voljnim deržanjem postne postave; premišlujemo v žalosti čez svoje grehe bitko terpljenje Kristusa, kateri se je nebeškemu Očetu daroval v zadostenje za naše grehe. Če to storimo, bo velikonočni praznik za nas vesel praznik. „Če z Jezusam terpimo, bomo tudi z njim poveličani. Terpljenje sadanjiga časa se ne da primeriti prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta.“ Rim. 8, 18.

* Iz Ljubljane. Prečast. infulirani stolni prošt, gosp. Ant. Kos so izvoljeni kapitularni generalni vikar. — Preč. generalni vikar so čast. gosp. korarju Janezu Pogačarju zročili predsedništvo pri škofijski zakonski sodnji. Izpraznjeno mesto zakonsko-sodniškega svetovavca so podelili čast. g. Dr. And. Cibašek, bogosl. učeniku in namestnika pri zakonski sodnji so postavili čast. g. Jan. Poklukarja učenika pastirstva. — Iz Ljubljane pišejo „Novice.“ S serčnim veseljem se je sprejela pri nas novica, ktera se je té dni v dopisu iz Dunaja v „Allg. Ztg.“ brala, da namreč naš slavni rojak, visokospoštovani in visokoučeni gosp. Dr. Jernej Vidmar, sedaj cesarjev duhovnik, vodja višjega bogoslovskega inštituta na Dunaji, bi utegnili za škofa v Ljubljano priti. — Iz Amerike smo zvedili žalostno novico, da je zmerznil častiti naš rojak, gosp. Lavtižar. V „Newyorker Kirchenztg.“ piše častiti gosp. Pirc, da je za misijonstvo vès uneti gosp. Lavtižar 3. dec. lanskega leta na jezeru Red Lake zmerznil. Vreme je bilo toplo, ko se je vernil z misijona, pa kar naenkrat se je vreme preverglo; hud sever je začel briti in mesti je jelo strašno. Ker ni bil tacega vremena vajen, je zaspal v Gospodu v 38. letu svoje starosti. Rajni gosp. Lavtižar tudi v daljni Ameriki svoje slovenske domovine in slovenskih naprav niso pozabili. Pri svojih obilnih in težavnih opravilih so poslali nam pred nekimi mesci obširen rokopolis slovenski, da ga družtvo sv. Mohorja na svitlo da. Bog jim daj dobro!! —

* Budejevice. Visokoč. škof Valerian Jirsik so razposlali ukaz zastran pastoralnih konferenc. Skerbni višji pastir pravijo, da so pastoralne konference že davno v navadi in da jih je sv. Karl Boromejski posebno priporočal, vpeljeval in uravnoval. Da donasajo mnogo in obilno dušne koristi, je nemogoče dvomiti, in tudi nepotrebno še le dokazovati. So pa bile konference vselej koristne, so sedajne čase posebno potrebne. Sedajni časi tirjajo, da si duhovniki na svojem polju posebno prizadevajo in vse svoje žile

napenjajo. Združenih moči je treba, da se premaga sovražnik cerkve in države, da se poteptajo in raztergajo njegove mnogoverstne stave in zanke. Zatoraj zapovedujejo preč. škof, da se imajo deržati te konference po vseh dehantijah 12krat na leto; da imajo vsi dušni pastirji se sniditi, kdor ne pride, se ima pri dekanu pismeno spričati, zakaj da ni prišel; potem dalje naznanujejo predmete, ki se imajo pretresovati, pa tudi načine, kako se imajo konference pričenjati, obhajati in končevati. Slednjič modri višji pastir tudi še pristavljajo, da se ima za kratko južino kaj plačati in kdor južino oskerbljuje, mora tudi to plačilo vzeti, se ne sme braniti na nobeno vižo. — Ravno v tej škofiji so bili leta 1857 tri ljudski misijoni, enega so opravljali č. oo. jezuiti, dva pa č. oo. redemtoristi. Tako se skerbi za duhovnike in neduhovnike. —

Ravno ta vis. čast. g. škof je 9. dec. m. l. po posebnem razglasu svojim duhovnikom zapovedal, da imajo včasih tudi berila svojim vernim razlagati in tudi po njih pridigovati „tako, pravi ukaz, zapovedujejo cerkvene postave, tako si pridigar sam svojo butaro polajša in svoje delo bolj rodovitno stori, in tako pričakujejo tudi vse verne ovčice. *)

Društvo sv. Mohorja.

* Dalje so plačali za l. 1859 č. gg. Božič Balant, Elersič, Ferencič M., Golinar J., Hofmajer, Krajcar, Kanduč Jož., Serajnik Lovr. Smeričnik, Šparl Fr.

* Mnogi č. gg. družniki so nas pismeno poprašali, kaka je kej zastran društva? Odgovorimo jim, da dosedaj še nič ni sklenjenega, in da še vedno pričakujemo, da še kak domorodec zastran našega društva svoje misli na znanje da. Iz dopisov, ki smo jih sprejeli, je pa jasno, da vsem družnikom naše misli dopadajo. Posebno nas je razveselilo pismo iz Horvatske, ki ga tukaj ponatisnemo: Preljubi moj Prijatelj! Imam Vam čest na znanje dati, da posedujem Deržavno dolžno pismo od 50 gld., i to Vam zato obznaniti hitim, da se s odborništvom Društva sv. Mohora u Celovecu posave-tujete o tem, pod koljko če Društvo, za Stran Matice od mene pre-jeti, rečeno Deržavno dolžno pismo? —

*) Takih pridig, ki so izdelane po nedeljskih in prazniških berilih tudi mi Slovenci živo potrebujemo. Zatoraj povabim in prosim vse č. gg. slovenske duhovnike, da bi se jih kdo poprijel, jih spisal vse za celo leto in mi poslal za „Slov. Irijatla“; gotovo bi vsem Slovenceom močno postregel, si pri Bogu mnogo plačila pridobil in tudi jaz iz serca rad ga dobro plačam,

Vam je znano, da sem jaz prvi bil, ki sem, čim se je Društvo sv. Mohora vtemeljilo v Celovcu, s horvatskoga kraja pristopil k Društvu, i urno obljubil, kaj se bo dalo s božjo pomočjo pomagati. — Kadar mi bote odpisali, odpraviti ču Vam pomenuto deržavno dolžno pismo s kuponami za 1. April 1. 1859—1. 1871 1. Aprila inclusive.

Če Društvo primi od mene zastran Matice Društva rečeno deržavno dolžno pismo od 50 gld. pod 50 gld. — prinesiti ču zastran Matice sv. Mohora še drugih 50 gld. i to na dvakrat po 25 gld.

Upam se u Boga, da če plemeniti Domorodci — barem Duhovnici Koroški, Štajarski, Krajnski i Horvatski htjeti podupirati oto lepo Društvo sv. Mohora — čim se bolje upoznaju s uzvišenim ideom težnjah istoga Društva. —

Bodite zdravi. Bog s Vami i sv. Maria!

U Leskovcu 10. Febr. 1859.

Pavl Travensčak,
župnik.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Fried. Haderer, stolni pridigar, je izvoljen tajnik ali sekretar duhovno-zakonske sodnije; — č. g. Jož. Böhm je dobil faro Radle, Jan. Kolar faro Brezo, Ignaci Herbert faro Grafendorf pri Brežah; — Georg Gross pride za provizorja v Maletinje, — Jak. Pappler pa v Krajec, Jož. Hausberger za provid. kaplana v Stall. — Jož. Egger, fajm. v Kleinkirchheimu je pensioniran.

* Ljubljanska škofija: Č. g. Daniel Terček, duhovnik nemškega reda, je dobil faro Vinico, č. g. Sim. Zadnik pa farno lokalijo Verh. Prestavljeni so gg. Pet. Kristofič iz Mengša na Brezovico; Ant. Klemen z Brezovice v Mengeš; Jož. Boncelj iz Polhovega gradca v Črnomelj; And. Šarc z Vač v Trebelno. Umerl je g. Sim. Pire v Gradcu. R. I. P.! —

* Teržaška škofija: G. Jan. Revelante, katehet v starem mestu, je izvoljen vodja c. k. normalnih in spodnjih šol v Terstu. Na njegovo mesto za vodivnega kateheta deških in deklških šol pride g. Jan. Koman, kapl. in katehet pri sv. Jakopu v Terstu. Na tega mesto pride g. Jan. Grubissa. Gosp. Juri Račič, mornarski duhoven in hišnik Nj. svetosti Pija IX. v vijoličasti obleki (in vestigo di pavonazzo), je izvoljen dvorni kaplan nadvojvoda Maksimilijana. Fara Novigrad (Aemonia) je razpisana.

* Lavantinska škofija: Č. g. Ant. Pohleven pride za lokalista v Podgorje; — prestavljena sta gg. kaplana: Jan. Preskar v Šent-Vid pri Ponkvi — in Jož. Turkuž v Laporje. — Umerl je č. g. Sigmund Nitsch, mestni fajm. v Šent-Lenartu na Koroškem. R. I. P.!